

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

VERENIGDE STATEN vs COMMUNISME

« I do not believe that it can be too often » repeated that the freedom of speech, » press, petition and assembly guaranteed » by the First Amendment must be accorded to the ideas we hate or sooner » or later they will be denied to the ideas » we cherish. »

Justice Black (1)

I.

Slechts weinige rechtsmachten kunnen er prat op gaan regelmatig fabelachtige uitspraken ten tonele te voeren. Toch slaagt het Supreme Court der Verenigde Staten er regelmatig in, met medeplichtigheid van de bestaande wetgeving, vonnissen te vellen welke slechts met moeite tot onze juridische verbeelding kunnen spreken.

Naast het rassenprobleem, dat ondanks de uitspraak van het Supreme Court in *Brown vs. Board of Education* (2), zowel op politiek als sociaal en juridisch vlak verre van opgelost is, is er nu ook dat van het communisme. Hoewel de strijd tegen deze politieke ideologie reeds jaren gevoerd wordt, kent hij actueel toch zijn hoogtepunt. Drie feiten liggen aan de basis van deze heropleving. In de eerste plaats moet rekening worden gehouden met het steeds groeiend succes der uiterst rechtse John Birch-society, welke een pseudo-beschaafde « mass-extermiation » der linkse antagonisten als enige uitweg wil aanvaarden en de geest van Senator Joseph McCarthy (3) en zelfs van oud-staatssecretaris John Foster Dulles (4) onbezield verder de geschiedenis wil insturen. Dit succes is echter veel minder te zoeken in het feit dat de overgrote meerderheid der Amerikaanse staatsburgers deze theorie gaat aankleven dan wel in het feit dat de reacties zo hevig worden dat de open polemiek aan de volgelingen van Birch toelaat overvloedig van T.V., radio en pers gebruik te maken.

Een tweede controversie welke veel stof tot schrijven geeft, houdt verband met de aktiviteit van het « House Committee on Un-American Activities » (5), en meer bepaald met haar aanwezigheid te San Francisco, met het oog op het houden van een aantal « hearings », teneinde de aktiviteit van bepaalde sub-

versieve personen, verdacht als communist, na te gaan (6).

Bepaalde groeperingen, waarvan verschillende, terecht of ten onrechte, als marxist of communist bestempeld worden (7), organiseerden manifestaties vóór en tijdens de zittingen, met de bedoeling een einde te stellen aan de aktiviteit van deze commissie en welke dan ook de sprekende naam droegen van « operation abolition ». Een 45 minuten lange film werd aldaar opgenomen en aangewend zowel door de commissie als door de pers en zelfs privéorganisaties als bewijsmateriaal tegen de Communistische Partij. Sindsdien heeft dit rolprent veel ophef gemaakt en telkens bij vertoning een pro en een contra reactie verwekt.

Het derde feit stelt de vorige echter veruit in de schaduw. Het betreft de uitspraak van het Supreme Court in de zaak *Communist Party of the United States of America vs. Subversive Activities Control Board* (8). Naast de mogelijkheid om de aktiviteit van de Communistische Partij voor een groot deel lam te leggen, houdt deze beslissing ook een voorname bron van inkomsten in voor de federale schatkist. Inderdaad, veroordeeld tot de uitvoering der registratieverplichting brengt een weigering vanwege de Communistische organisatie een boete mee voor de partij van 10.000 dollar per dag, dit met ingang van 20 november 1961, en voor de leden van het bestuur een gelijkaardige boete van 10.000 dollar per dag, per persoon, van 1 december 1961 af. Een dagelijkse boete van over de drie miljoen B.F. minimum (9), en de mogelijkheid veroordeeld te kunnen worden tot 5 jaar gevangenisstraf per dag uitstel, komen niet al te dikwijls voor in de annalen van onze rechtswereld. Het loont dus wel de moeite het probleem even van naderbij te bekijken.

II. Historiek.

Alvorens de studie te ondernemen van de wetgeving en haar toepassing, schijnt het mij noodzakelijk een algemeen overzicht te geven van de toestand zoals die zich in de jaren vóór de « Internal Security Act » heeft ontwikkeld. Het zal ons toelaten de sfeer waarin dit vraagstuk gehuld is te begrijpen.

Reeds vóór de tweede wereldoorlog had de Amerikaanse administratie te kampen met het infiltratiegevaar. Over deze democratische gemeenschap, waar de

vrijheden van opinie en van meningsuiting grondwettelijk gewaarborgd worden, had Thomas Jefferson reeds gezegd:

«If there be any among us who wish to dissolve this union, or to change its republican form, let them stand undisturbed as monuments of the safety with which error of opinion may be tolerated where reason is left free to combat it.» (10)

Hoewel deze vrijheid als hoogste waarde bleef gelden (11), kwam er toch reactie onder impuls van Justice Holmes, die in 1919 dit recht van vreedzame meningsuiting een beperking oplegde en het Hof het recht toekende te oordelen

«whether the words used are used in such circumstances and are of such a nature as to create a *clear and present danger* that they will bring about the substantive evils that Congress has a right to prevent». (12) (kursief bijgevoegd)

De toepassing van deze test laat de gemeenschap toe zich te beschermen tegen hen die van deze grondwettelijke rechten gebruik maken om te pogen het bestaande regime te wijzigen. Deze idee werd dan ook in latere beslissingen overgenomen en behoudt nu nog een zekere kracht (13). Als voorwaarden worden vereist:

- a) het bestaan van een merkbaar gevaar,
- b) dit gevaar moet onmiddellijk zijn,
- c) en moet een grote waarschijnlijkheid voor ernstige gevolgen inhouden (14).

Doch de vrees voor de ondermijning van de democratie kwam niet zozeer van het gebruik van het gesproken of geschreven woord, maar vooral van de concrete activiteit van bepaalde ongewenste personen er op gericht de staatsorganisatie gevoelig te wijzigen. Hieronder moet verstaan worden alle subversieve activiteiten, gaande van samenzwering tot spionage tot het bekomen van militaire of politieke inlichtingen. Verschillende wetten werden reeds bij de aanvang van het politieke leven der federatie in voege gebracht (15), doch meestal werden deze teksten als ongrondwettelijk bestempeld en de straffen kwijt gescholden bij de eedaflegging van een nieuwe President (16).

Belangrijker is echter de Smith Act van 1940, waarin opnieuw in vreedstijd een poging gedaan werd om de opbloei van deze onverantwoorde praktijken tegen te gaan (17). Hierin worden straffen opgelegd aan alle provocateurs, medewerkers of leiders die een aktie op touw zetten of ondersteunen tot vernietiging of verwijdering van de Amerikaanse regering of van gelijk welk staatsorgaan, territorium, distrikt, of bezitting van de U.S.A., dit met of zonder toevlucht tot geweld. Ook het drukken en verspreiden van pamfletten voor het propaganderen ervan wordt bestraft. Vereist wordt echter dat deze drie handelingen (aansporing, medewerking en leiding — welke dus elk afzonderlijk een misdrijf uitmaken) uitgevoerd werden met volle kennis van zaken («knowingly»). De hoofdbedoeling was ontegensprekelijk de marxistische organisaties te treffen.

Het lag voor de hand dat de beschikkingen van de wet zouden betwist worden door diezelfde personen, als zijnde een inbreuk tegen het eerste amendement van de Amerikaanse Grondwet (18). Een eerste groep communistisch gezinde leiders werd voor het gerecht gebracht en veroordeeld. Het Supreme Court oordeelde dat de Smith Act geenszins de grondwettelijk gewaarborgde vrijheden met de voeten trad en dat, ondanks het feit dat de aanklacht slechts sprak van gebruik van woorden, hun optreden wel degelijk gevaar

inhiel voor de organen der democratie (19). Van de «clear and present danger test» schakelde men over naar de nog meer vage «grave and probable danger test», waarbij Justice Vinson in een zeer bekritiseerde (20) opinie oordeelde dat vermoedens reeds voldoende zijn (21). Deze uitspraak werd met open armen ontvangen door de federale instanties, welke onmiddellijk een aantal vervolgingen instelden, meestal bekrond met succes.

Een wijziging greep echter plaats in 1957 bij de uitspraak in de zaak *Yates vs United States* (22). Het belang van deze beslissing ligt in het feit dat zij de «leading case» werd en nog is. *Yates* is een van de vier personen welke bij het Hoogste Hof gingen aankloppen om de grondwettelijkheid der Smith Act aan te vallen. Vijf personen werden buiten vervolging gesteld en negen andere naar een lagere instantie verwezen om een nieuwe beoordeling van het feitenmateriaal toe te laten, daar de aangevoerde bewijzen door het Court of Appeal (23) als onvoldoende aanzien werden. In deze uitspraak werd de hele controverse echter zeer scherp in het licht gesteld. Aan de ene zijde werd de bescherming van de staat verzekerd door de grondwettelijkheid van de betwiste wet niet aan te raken en als aanvaard te beschouwen en aan de andere zijde die van het individu, dat zijn grondwettelijk gewaarborgde vrijheden op gevaarlijke wijze ingekrompen ziet en daarom volgens het Hof slechts veroordeeld mag worden indien de aangevoerde gronden afdoevende gestaafd werden door het bewijsmateriaal. Twee vraagstukken stelden zich aan de rechters:

- a) welke inhoud heeft de wetgever aan het misdrijf willen geven wanneer gebruik gemaakt werd van de term «organize» (24);
- b) in casu, in hoeverre vielen de ten laste gelegde handelingen onder het begrip «organisatie» en in hoeverre viel de activiteit van *Yates en Co* onder de bepalingen van de wet.

a) Tegenover het eerste probleem stonden twee opvattingen. De regeringsautoriteiten beweerden dat de organisatie van een politieke partij nooit voltooid is (bv. het aanwerven van nieuwe leden) terwijl de groep *Yates* zich op de driejarige verjaring beriep (25), daar volgens hem de oprichting van de partij tot 1945 teruggebracht kon en moest worden. Daar waar de lagere rechtbank de regeringsargumenten navolgde, verwierp het Supreme Court deze houding. Als argumenten werden aangevoerd dat een strafwet aan een enge interpretatie moet onderworpen worden (26) en dat het Congress zich niet uitsluitend over de Communistische Partij ontfemde, maar over anarchisten en syndikalist in het algemeen, waarbij het argument als zou men moeilijk kunnen aannemen dat het Congress, op de hoogte van de data, speciaal een wet zou uitvaardigen tegen een groepering welke verjaring kan inroepen, natuurlijk vervalt (27). Dit stelde de Communistische Partij dus buiten schot van de Smith Act.

b) De tweede interpretatiemogelijkheid lag in de bewoording «Teach, advocate, or encourage the overthrow of destruction...». Hier komt de vrijheid van mening werkelijk in het gedrang en het probleem was dan ook te bepalen of het propageren van een abstracte doctrine gelijk staat met het aanstoken tot de aktie zelf. Het hof maakte het onderscheid en verwierp de toepasselijkheid van de Smith Act in het eerste geval (28).

Zich baserende op deze juridische «ruling» nam het Supreme Court dan de hogervermelde beslissing, en keerde dus terug tot de «clear and present danger

test » waardoor de vrijheid van mening en van meningsuiting enigszins gevrijwaard bleven zonder de grondwettelijkheid van de wet te beoordelen. Het Supreme Court nam dus opnieuw haar taak waar als beschermengel van de rechten der staatsburgers. Er bestaat dus wel een grondwettelijk recht de idee van een revolutie te verdedigen en te verkondigen, zolang er geen actieve actie mee gemoeid is (29).

De subtiële wijze waarop het Hof te werk ging dwong de regering af te zien van een aantal vervolgingen daar het in vele gevallen onmogelijk is deze grenslijn duidelijk te trekken (30).

Hoewel in de schoot der beide kamers pogingen werden ondernomen om de terminologie der wet te wijzigen, vooral teneinde het element « verjaring » uit te schakelen door onder het begrip « organiseren » ook het element « ledenaanwerving » te plaatsen, bleef de oude tekst toch ongewijzigd (31).

Een ander deel van dezelfde Smith Act (32) werd onlangs nauwkeurig uitgediept, waarbij lidmaatschap bij een organisatie opgericht om de regering op onregelmatige wijze omver te werpen, tot vervolging aanleiding geeft indien dat lidmaatschap actief, gewild en met kennis der doelstellingen van de organisatie is (33). Toch zorgde het Supreme Court er voor dat voldoende waarborgen verleend werden aan de beschuldigde door het vereisen van een zorgvuldig bewijsmateriaal (34). Deze laatste beslissingen werden echter in de schaduw van het geval Communist Party vs Verenigde Staten uitgesproken en daarom mag de Yates beslissing volstaan om de algemene sfeer weer te geven waarin het huidige konflikt zich afspeelt.

III. Wetgeving.

Hoewel de Smith Act een belangrijk wapen bleef in de handen van de staat, toch bleek het al vlug dat men veel verder moest gaan zo men resultaten wilde bereiken. Besloten werd dan ook op meer direkte wijze de Communistische Partij aan te vallen. De ontleding van deze wetgeving maakt het voorwerp uit van dit hoofdstuk.

Een gekende taktiek, meerdere malen toegepast door het Congress (35) bestaat er in de bedoelde groepen of organisaties de verplichting op te leggen te registreren. Het House of Representatives op 22 september 1950 en de Senate één dag later gingen over tot het goedkeuren van « An Act to protect the United States against certain un-American and subversive activities by requiring registration of Communist organisations, and for other purposes » (36). Het is vooral de eerste titel welke van belang is, omdat hij betrekking heeft op de controle der subversieve activiteiten (37).

Op zeer expliciete wijze wordt de noodzaak der wet uiteengezet in sectie 2. Na er op een pseudo-pathetische wijze op gewezen te hebben dat het de bedoeling niet is inbreuk te plegen tegen de persvrijheid en vrijheid van meningsuiting, wordt het proces gemaakt van de linkse beweging in de Verenigde Staten. Reeds onmiddellijk moet het ongepast gebruik van de term « proces » aangestipt worden, daar de vaststellingen het gevolg zijn van « findings of Congress » en nooit overgelaten werden aan de beoordelingsvrijheid van een rechtsprekend orgaan, waar betrokkenen deze stellingen kunnen aanvechten (cfr. infra).

Uit de bewijsstukken en de verslagen der verschillende onderzoekscommissies, besluiten de beide kamers dat

« There exists a world Communist movement which, in its origins, its development, and its present practice, is a world wide revolutionary movement whose purpose

it is, by treachery, deceit, infiltration into other groups (governmental and otherwise), espionage, sabotage, terrorism, and any other means deemed necessary to establish a communist totalitarian dictatorship in the countries throughout the world through the medium of a world-wide communist organization » (38).

Daarna volgt een uiteenzetting van de werkwijze en principes van deze communistische wereldorganisatie. Er wordt op gewezen dat dictatuur gelijk staat met onderdrukking van de oppositie en de rechten der individuen, en met de uitschakeling der vrijheden. Men drukt ook op de vereenzelving, in dergelijke regimes, van de regering met de partij (39). Met nadruk wordt beklemtoond dat de leiding van de « world communist movement » in handen is van leiders van een vreemde mogendheid en dat lokale organismen onder hun controle, leiding en discipline, gelijkaardige regeringssystemen moeten opbouwen met behulp van dwang of samenzwering, i.p.v. democratische handelwijzen aan te wenden zoals bv. vrije algemene verkiezingen (40). Na de vaststelling dat zulke organismen meestal ondergronds werken (« Communist fronts »), waardoor vele personen financiële steun toedragen zonder de werkelijke draagwijdte van de activiteit der groep te kennen, en ook dat zulke omstandigheden veel buitenlandse kontaktnamen vereisen, komt men plots tot het besluit dat Amerikaanse staatsburgers die wetens en willens deelnemen aan deze communistische wereldbeweging

« in effect repudiate their allegiance to the United States, and in effect transfer their allegiance to the foreign country in which is vested the direction and control of the world communist movement » (41).

Geïnspireerd en geleid door vreemde agenten, waaronder velen genieten van een bevoorrecht statuut als diplomaat en als gezant in de internationale organisaties (42), vormt de Communistische Partij in de Verenigde Staten — volgens Congress — een organisatie « numbering thousands of adherents, rigidly and ruthlessly disciplined », welke wacht op het geschikte ogenblik om de staatsorganisatie te hervormen naar Russisch model en dat het daarom « present(s) a clear and present danger to the security of the United States and to the existence of free American institutions... » (43) (kursief bijgevoegd).

Zich baserende op deze vaststellingen, heeft Congress dan een aantal maatregelen genomen waarvan sommige de individuele leden aanbelangen en de overige de organisatie zelf.

a) Maatregelen tegen de persoon :

Verbod wordt opgelegd samen te zweren of overeen te komen een daad te plegen welke voornamelijk er toe bijdraagt in de Verenigde Staten een totalitair regime in voege te brengen zo dit gedomineerd of gekontroleerd wordt door een vreemde regering, organisatie of individu (48). Leden van de Amerikaanse administratie of maatschappijen waarin de Amerikaanse regering aandelen bezit mogen aan deze personen geen inlichtingen verstrekken welke door de overheid als belangrijk voor de staatsveiligheid beschouwd worden. Alleen uitdrukkelijke toelating kan hieraan iets wijzigen. Poging tot verkrijgen of aannemen van zulke mededelingen is evenzeer strafbaar. De drie vergrijpen brengen elk straffen mee tot 10.000 dollar en/of 10 jaar gevangenisstraf (44).

Leden van de communistische organisaties (welke onder de maatregelen vallen welke onder b) zullen uiteengezet worden) worden daarbij uitgesloten van elk openbaar ambt en zijn strafbaar indien zij een verkiezing nastreven zonder hun gebrek aan loyaliteit

kenbaar te maken. Ook ambtenaren die wetens fondsen of advies verlenen aan dergelijke personen vallen als slachtoffer. Het Ministerie van Landsverdediging heeft de taak een lijst op te stellen van alle diensten waarvoor de staatsveiligheid zulke «black out» vergt (45). Er bestaat verder nog een reeks andere decreten betreffende de controle der loyauteit van de ambtenaren (46). Een volgende maatregel is ook een klassieke Amerikaanse tegenzet: het verbod een paspoort aan te vragen of te gebruiken, en zodoende vrije contactname uit te schakelen en het verbod voor ambtenaren aan betrokken personen een paspoort te verlenen (47). In hoeverre dit in overeenstemming te brengen is met bepaalde democratische waarden, tracht een volgend hoofdstuk wel uit te maken. Het gaat tenslotte zover dat van elk lid gevegd wordt dat hij zou registreren bij de Attorney General, indien de Organisatie nalaat zulks te doen (48).

b) Maatregelen tegen de communistische organisaties (49):

Zoals reeds gemeld, trachtte het Congress de invloed en de uitstraling van deze organisaties tegen te werken door hen te verplichten te registreren bij de Attorney General, in casu Robert Kennedy, en dit 30 dagen na het in werking treden van de wet, het oprichten van de organisatie of de verplichting opgelegd door de Board (cfr. infra) (50).

Deze registratie omvat bekendmaking van naam en adres der hoofdagenten, der bestuursleden en zelfs der leden en ook een financieel rapport. De Attorney General heeft dan als taak deze registers te houden, open te stellen voor publieke controle en verslag uit te brengen voor President en Congress (51).

Verder is het de organisatie verboden gebruik te maken noch van de diensten der Posterijen zonder de duidelijke vermelding «Disseminated by... a Communist organization», noch van radio of T.V. zonder de gelijkwaardige vermelding «the following program is sponsored by... a Communist organization» (52).

Tenslotte mogen uitgaven bestemd als bijdrage aan de organisaties door derden niet in rekening gebracht worden als onbelastbare uitgaven (53).

c) Oprichting van een verantwoordelijk staatsorgaan:

Verantwoordelijkheid voor de toepassing der wet ligt in handen van de Subversive Activities Control Board, samengesteld uit leden der beide partijen, en welke, als een soort orgaan van het Congress, moet vaststellen of: — bepaalde organisaties al dan niet onder de wet vallen; — bepaalde personen zich moeten laten registreren; — klachten gegrond zijn, enz.

De te volgen procedure wordt uiteengezet en wijkt niet af van de klassieke regels aan dewelke deze «fact finding committees» onderworpen zijn. Minder te verantwoorden is het feit dat de bewegingsvrijheid van de onderzoeksraad fel kort gewikt wordt door het opsommen van een lijst van feiten welke moeten in acht genomen worden bij het nemen van een beslissing (54).

Beroep tegen hun beslissingen is tenslotte mogelijk door middel van petitie bij het United States Court of Appeals of the District of Columbia (55).

d) Straffen (58):

Weigering tot registratie of het geven van valse inlichtingen brengt een boete mee van max. 10.000 dollar voor de organisatie en een gelijkaardige boete

en/of maximum 5 jaar gevangenisstraf voor elk individueel lid. Het spectaculaire van de hele zaak ligt in de volgende beschikking:

«For the purpose of this subsection, each day of failure to register, whether on the part of the organization or any individual, shall constitute a separate offense».

Gretig werd van deze beschikking gebruik gemaakt om te trachten de Communistische Partij kort te wieden. De krachtproef is echter verre van beslecht.

Al deze bepalingen werden nog verder toegespitst in de «Communist Control Act of 1954» (57). Op eenzelfde wijze wordt de feitelijke toestand uiteengezet: een Communistische Partij bestaat en tracht onder de dekmantel van een politieke partij de Amerikaanse regeringen te verwijderen.

Hun leden worden doctrineën ingeprent, andere burgers worden fundamentele vrijheden onteigend en hiërarchisch uitgedeelde bevelen, meestal komende uit het buitenland, worden blindelings uitgevoerd.

«The peril inherent in its operation arises not from its members, but from its failure to acknowledge any limitation as to the nature of its activities, and its dedication to the proposition that the present Constitutional Government of the United States ultimately must be brought to ruin by any available means, including resort to force and violence» (58).

Daarom besluit het Congress dat de partij buiten de wet gesteld moet worden, zonder rechten, voorrechten of immuniteiten en dat partij, officiële en leden vallen onder de Internal Security Act van 1950. Eens te meer worden verscheidene feiten aangehaald welke in acht moeten genomen worden bij het bepalen van het al dan niet communistisch karakter van de organisatie. Deze wet is in feite een vernauwing van de vroegere beschikkingen, opdat men zeker zou zijn niet de minste twijfel te laten aangaande diegenen welke men wil treffen. De partij wordt dus buiten de wet geplaatst en is dus niet per se ongrondwettelijk verklaard.

IV. Schijnbescherming der democratische waarden.

Op papier heeft het Congress er wel voor gezorgd dat de grondwettelijke waarborgen onaangeroerd bleven. Met de ogenschijnlijke bedoeling de grondwettelijkheid der beide wetten te verzekeren, heeft men een aantal beschikkingen opgenomen welke de rechtvaardig gezinde Amerikaan zeker kunnen sussen. Zo wordt reeds in de inleidende paragraaf er op gewezen dat de inhoud van de wet niet mag aangewend worden om gelijk welke vorm van censuur door te voeren of om de vrijheid van meningsuiting te beknotten (59). Deze beide waarden worden immers door de Amerikaanse Grondwet in het Eerste Amendement beschermd.

Op papier althans, wordt belangrijke bescherming voor het individu voorzien. Nadat de onderscheiden artikels op sprekende wijze de bedoeling van het Congress weerspiegelen om de subversieve elementen eens en voor goed uit te schakelen en nadat het wel aange-toond werd dat er in de wereld der V.S. geen plaats is voor verdachte elementen — wat hun volle recht is — krijgt men plots te lezen:

«Neither the holding of office nor membership in any Communist organization by any person shall constitute per se a violation of subsection (a) or subsection (c) of this section or of any other criminal statute. The fact of the registration of any person under section 7 or section 8 of this title as an officer or member of any Communist organization shall not be received in evidence against such person in any prosecution for any alleged violation of subsection (a) or subsection

(c) of this section or for any alleged violation of any other criminal statute» (60).

Gezien de wijze waarop het Congress zijn werk verricht twijfel ik niet aan de ernst waarmede deze paragraaf in de tekst ingelast werd. Doch moeilijk is het niet de onzin van zulke beschikking te doorzien: lidmaatschap op zichzelf kan geen kwaad, maar sectie 4 (a) spreekt van «agree with any other person to perform any act...». Koppelt men dit aan de vaststelling dat de Communistische Partij, volgens het Congress, als onbetwistbaar doel heeft een dictatoriaal regime in de U.S.A. in te voeren (61), heeft men vlug de ontbrekende schakel gemaakt: lidmaatschap van een organisatie welke als doel heeft een dictatuur te vestigen en zodoende ook wel eens een daad zal stellen tot de realisatie daarvan.

Verder treft men nog enkele klassieke bepalingen aan, met betrekking o.a. tot de verplichting opgelegd aan de Attorney General de leden op de hoogte te brengen van de registratie of de veroordeling tot registratie van de organisatie of haar leden en tot het recht op beroep tegen de beslissingen van de Subversive Activities Control Board (62).

V. Kritiek.

Voor kritiek zijn al deze beschikkingen natuurlijk vatbaar. Niet alleen op zuiver juridisch gebied kunnen verscheidene punten betwist worden, maar ook, en misschien vooral, op politiek terrein kan men lang redetwisten vooral wat de doelmatigheid betreft. De Amerikanen zelf schijnen niet overtuigd door de wijze waarop het Congress het probleem behandelt (63). Verder uitwijken over dit politiek en psychologisch aspect zou buiten dit kader vallen, hoewel het belang van de politieke argumenten niet mag onderschat worden en waarschijnlijk hoger ligt dan dlt der juridische. Toch verdienen deze laatste ook de aandacht. Hoewel geen enkel recht absoluut is en steeds moet afgewogen worden tegen andere rechten, waaronder dit der regering om orde, tucht en vrijheid te doen zegevieren, moet men toch het probleem bekijken vanuit het oogpunt van de recente evolutie op gebied der bescherming van de fundamentele rechten, waarbij de juridisch zwakkeren meer op de steun der rechtsprekende macht kunnen rekenen (64).

a) Kritiek op de politiek welke aan de basis van de wetgeving ligt:

Een democratische gemeenschap veronderstelt een bewegingsvrijheid voor iedere gedachte en elke opinie. Deze wetgeving echter kan niet anders beschouwd worden dan als een triomf van het paternalisme in een maatschappij waar slechts één waarheid geldt, die van haar stichters en waar het volk het recht ontzegd wordt te oordelen en te debateren over de staatsorganisatie. Een parlementair regime staat, bij definitie, bloot aan kritiek en niemand kan verplicht worden slechts die opwerpingen te maken, welke in het kader van de bestaande maatschappelijke normen passen. In onze landen wordt het Communisme aanvaard en geniet het van alle rechten en moet het ook alle plichten op zich nemen, omdat daar waar een werkelijke democratie heerst, deze revolutionaire ideeën weinig ingang zullen vinden. Het zou mij brutaal lijken zo men hieruit moest afleiden dat voor het Amerikaanse volk het ware beeld der democratie zozeer onbestaand is en het zozeer vatbaar is voor het Marxisme, Leninisme en Wereldcommunisme dat de wetgever het nodig acht de aanhangers van de levensbeschouwing als staatsvijanden te bestempelen. En toch kan ik moeilijk een andere

reden aanvoeren om zulke indrukwekkende reeks van boeten, gevangenisstraffen, vernederingen, ongenade en roof van fundamentele rechten te verantwoorden. Justice Black kan moeilijk verkeerd verstaan worden wanneer hij zegt:

«This whole act, with its pains and penalties, embarks this country, for the first time, on the dangerous adventure of outlawing groups that preach doctrines nearly all American detest. When the practice of outlawing parties and various public groups begins, no one can say where it will end. In most countries such a practice once begun ends with a one-party government. There is something of tragic irony...» (65).

b) Kritiek op de wetgeving in haar geheel:

Twee amendementen van de Amerikaanse grondwet kunnen tegenover deze beschikkingen aangevoerd worden.

Op de eerste plaats komt het vijfde amendement, dat de staatsburger de waarborg geeft tegen zelf-inkriminatie (66). Dit wordt gesteld tegenover kapitel 7 der Internal Security Act, die de Communistische organisaties verplicht zich aan registratie te onderwerpen. Daardoor worden een aantal namen met functie en adres aan publicatie onderworpen, zodat dit automatisch als bewijsmateriaal kan aangevoerd worden voor een latere vervolging. Wanneer men iemands schuld wil vastleggen, moet dit gebeuren langs de normale weg (in casu de jury) en niet dank zij rechtstreekse of onrechtstreekse inlichtingen verplichtend door de verdachte zelf verleend (67). Hoewel de grondwet slechts spreekt van strafrechtelijke gevallen, werd door het Supreme Court reeds snel een aanpassing doorgevoerd:

«It is impossible that the meaning of the constitutional provision can only be that a person shall not be compelled to be a witness against himself in a criminal prosecution against himself. It would doubtless cover such cases, but it is not limited to them» (68).

Dit wordt dan algemeen aanvaard (69).

De huidige verplichting waartoe de partij met al haar bestuursleden en leden gehouden is, is louter een valstrik om diegenen, welke in deze activiteit werkzaam zijn, te ontmaskeren en onder de bestaande wetgeving en reglementering te identificeren (70). Hoewel registratie op zichzelf niet als zelfbeschuldiging beschouwd mag worden (71), kan het vijfde amendement wel ingeroepen worden van zodra de vermelding van naam en adres vereist wordt, wat hier het geval is, tenzij men alle betrokken personen onder de beschermende regel der immuniteit zou plaatsen (72). Deze oplossing schijnt mij de redelijkste toe. Zij stelt het Congress in staat de gewenste inlichtingen te bekomen terwijl, anderzijds, de betrokkenen bewegingsvrijheid blijven behouden. Waarschijnlijk voelt het Congress daar niet veel voor. Hoewel de klassieke doctrine beweert dat het amendement een persoonlijk voorrecht inhoudt, heeft ook daarin het Supreme Court wijziging gebracht door vertegenwoordigende organisaties het recht toe te kennen de individuele belangen van hun leden te behartigen door de clause der zelf-inkriminatie in te roepen (73). Het komt mij dus voor dat op grond van de gewaarborgde stelregel opgenomen in de fundamentele wet, zoniet de gehele wetgeving, althans zeker de verplichting tot registratie als ongrondwettelijk moet beschouwd worden.

Een tweede amendement dat bedreigd wordt is datgene dat de vrijheid van mening, pers, recht op petitie en recht op vereniging waarborgt (74). Dit probleem werd reeds hoger behandeld. De «clear and present danger» test blijft zoals gezegd geldig. Toch

meen ik dat men van het individu niet eisen mag eerst te registreren vooraleer te mogen spreken, zoals de wet het vereist. Meer nog, het recht vrij te denken bestaat niet zo men het individu wil beletten zijn mening te uiten, zelfs indien hij een verkrachting van een wet wil verkondigen (75). «No society can be called civilized which does not allow wide tolerance for all ideas, even ideas which are completely antagonistic to the prevailing climate of opinion» (76).

Het verkondigen van zulke theorieën zou immers geen gehoor mogen hebben in een gezonde democratische maatschappij. Ze onderdrukken betekent alleen de nieuwsgierigheid opwekken en kan een verkeerde uitwerking meebrengen. Meningsuiting betekent de meest vrije uitwisseling van alle opinies aangaande de staatsorganisatie, zelfs zo deze schadelijke uitwerking kunnen meebrengen binnen of buiten het land. Het propageren naar de buitenwereld van idealen zoals de vrijheid van mening mag in het binnenland niet gepaard gaan met het beknotten van diezelfde waarden. Wellicht mag gewezen worden op de opinie van enkele der grootste rechters die het Supreme Court ooit gekend heeft. Justice Brandeis oordeelde dat

«among free men the deterrents ordinarily to be applied to prevent crime are education and punishment for violations of the law, not abridgment of the rights of free speech and assembly» (77).

En hoe overtuigend klinken niet de woorden van Justice Holmes wanneer hij verklaart:

«If in the long run the beliefs expressed in proletarian dictatorship are destined to be accepted by the dominant forces of the community, the only meaning of free speech is that they should be given their chance and have their way» (78).

c) *Kritiek op bepaalde bestanddelen der wetgeving:*

Niet alleen kan de algehele draagwijdte der wetten aangevallen worden, maar ook kunnen bepaalde elementen aan felle kritiek onderworpen worden.

In de eerste plaats schijnt het mij mogelijk het veertiende amendement in te roepen. Daarin treffen wij de, voor hen die met het Angel-Saxisch recht vertrouwd zijn gekende, «due process» formule (79). Te recht mogen sectie 2 der Internal Security Act en sectie 2 der Communist Act beschouwd worden als zuivere akten van beschuldiging uitgaande van een initiatief van de wetgever zonder gerechtelijke tussenkomst. Beide «findings of facts» worden aan de Board en aan de rechtbank opgedrongen zonder enig verhaal voor verdachte.

Bij nader inzicht blijkt het dat nagenoeg alle elementen noodzakelijk om de Communistische Partij en haar leden te beschuldigen reeds aanwezig zijn.

Eenzelfde kritiek kan tegen de Subversive Activities Board uitgebracht worden. Het is slechts een orgaan van de uitvoerende macht en geen onderdeel van de rechtsprekende, met rechters los van de wetgevende of uitvoerende invloeden zoals het behoort. Waar anders een jury zou optreden, oordelen zij over pro en contra. Zij worden als het ware betaald om mensen als communist te bestempelen. Dit is zeker geen vorm van «fair trial» maar eerder een verkrachting van de fundamentele rechten der verdediging, een «bill of attainder» in Amerikaanse rechtsterminologie (80). De rol van het Supreme Court als uiteindelijke scheidsrechter in het bepalen der grenzen van de organen der uitvoerende macht (81), wordt hier met de voeten getreden.

Een laatste opwerping nog, dit in verband met de onmogelijkheid een reispas te verkrijgen (82). Tradi-

tioneel wordt het uitreiken van vergunningen om de Verenigde Staten te verlaten aan het goeddunken van de Staatssekretaris overgelaten, aangezien het een handeling is welke gevolgen kan meebrengen op het gebied der buitenlandse betrekkingen (83). Nochtans kan men weer opwerpen dat de grondwet het recht van vrij verkeer toelaat en dat het zeker niet voldoende is een organisatie onder de Internal Security Act te doen vallen om iemand van dit recht te beroven. Dit is een afzonderlijk misdrijf en vraagt afzonderlijk bewijsmateriaal voor elk afzonderlijk geval (84). Daarbij werd niet algemeen aanvaard dat de uitvoerende macht deze bevoegdheid zou behouden en in de laatste beslissingen verwierp het Supreme Court dan ook de stelling gevolgd in Perez en Nishikawa (85). Aangezien in de uitspraak Communist Party vs Subv. Act. Contr. Bd de Internal Security Act als grondwettelijk beschouwd werd, kan het State Department opnieuw reispassen weigeren.

Deze kritiek kan waarschijnlijk nog strenger doorgevoerd worden (86). Ongelukkig bezit ons land niet al het nodige studiemateriaal. Maar toch meen ik dat de zwakheid van de bestaande wetgeving reeds voldoende werd aangetoond.

VI. *Toepassing.*

Blijft nog in het kort een schets te geven van de fameuze uitspraak van 5 juni 1961 in de zaak Communist Party of the United States vs Subversive Activities Control Board (87). Het hele geval begon reeds in 1950 toen de Attorney General de Board verzocht de Communistische Partij te verplichten tot registratie. Er werd wederzijds hard gevit, het werd een kaatsspel van het ene hof naar het andere tot in 1956 het Supreme Court de zaak terug naar de Board verwees voor een nieuw getuigenverhoor (88). In feite behelst de uitspraak meer feitenmateriaal verbonden met de zaak, wat ons in detail te ver zou brengen. Toch valt het opnieuw op hoe het Hof weinig blijk geeft van objectiviteit en zich meestal ertoe beperkt de stelling der Board te aanvaarden zonder meer. Zo worden de argumenten der Partij betreffende het al dan niet aanwezig zijn van een vreemd element in haar activiteit als volgt verworpen:

«Since the determination that an organization is or is not a Communist-action organization is largely a matter of the working out of legislative policy in multifarious situations of potentially great variety, the «construction» of the statute which ensues from its application to particular circumstances by the administrative agency charged with its enforcement is to be given weight by a reviewing court» (89).

Een droevig voorbeeld van de scheiding der machten. Hoewel de Amerikaanse Communistische Partij in 1940 zich afscheidde van de Communistische Internationale, aanvaardt de meerderheid dat de partijpolitiek identiek bleef omdat «respondent offered no substantial evidence concerning this period of its activities» (90), daar waar het mij normaal toeschijnt de bewijslast aan de tegenpartij op te leggen.

Opwerpen betreffende de procedure gevolgd door de Board worden verworpen op grond van het recht op discretie voor een onderzoekscommissie, terwijl verder genoeg genomen wordt met de resultaten van het onderzoek van diezelfde Board (91).

De grondwettelijke opmerkingen worden ontweken omdat volgens het Hof deze slechts mogen opgeroepen worden zo er een causaal verband bestaat met de betwisting (92). Alleen het probleem der registratie wordt aangeraakt en goedgekeurd, steunend op het

concept van het algemeen belang, welke dit van het individu doet wijken. Verder wordt er op gewezen dat van afwezigheid van « due process » geen sprake kan zijn vermits het misdrijf voldoende duidelijk omschreven en zodoende voor geen dubbelzinnige interpretatie vatbaar is ⁽⁹³⁾.

Het probleem der zelf-inkriminatie wordt dan nog als onrijp bestempeld ⁽⁹⁴⁾, terwijl de « findings » onaangeroerd moeten blijven, vermits de rapporten van de Board bewijzen genoeg inhouden ⁽⁹⁵⁾.

De uitspraak van het Court of Appeals van het distrikt van Columbia wordt dan bevestigd. Waarheen het de Communistische Partij leidt vertelden wij reeds in de inleidende paragrafen.

Vier rechters verklaarden zich tegen de uitspraak te kanten, met name Warren, Douglas, Black en Brennan. Hun argumenten stemmen grosso modo overeen met hogervermelde kritiek, met aanvulling van feitenmateriaal eigen aan de zaak ⁽⁹⁶⁾.

Van de bedenking van Hans Morgenthau rond de strijd voor het eerbiedigen van deze vrijheden, nl.

« That these safeguards have not been more effective in our time has been less the fault of the court, which in the recent crisis of the McCarthy period have been the main bulwork of individual liberties than of the carelessness of legislative enactments and of the neglect of executive agencies » ⁽⁹⁷⁾, blijft ten slotte niet veel over.

VII. Beshuit.

Uit dit kort overzicht van wetgeving en rechtspraak is overduidelijk de omvang van het probleem van de communistische infiltratie in de Verenigde Staten gebleken. Het duel tussen de vrijheid van het individu en deze der gemeenschap is verre van uitgevochten en de ideale oplossing zal waarschijnlijk nog lang uitblijven. Het Congress heeft het gevaar ingezien en maatregelen getroffen welke met gemengde gevoelens onthaald werden. Wij hebben getracht de grondwettelijke tekortkomingen van deze regels aan te stippen. Akkoord dat zij moeten afgewogen worden tegen de noodzaak van stabiliteit van het democratisch regime en de staatsveiligheid. De onstandvastigheid der houding van het Supreme Court, waar alles afhangt van één enkele stem, laat toe te veronderstellen dat een koerswijziging op elk ogenblik plaats kan grijpen. Vrijheid van denken en vooral van meningsuiting zijn ons zeer duurbaar en mogen slechts met omzichtigheid beperkt worden. Hun verkrachting door de openbare lichamen, wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht mag slechts geduld worden om te vermijden dat het voortbestaan van een bepaalde toestand deze vrijheden definitief zou uitroeien. Tegenover deze uiterste overtreding mag dit wapen slechts als uiterste middel gebruikt worden. Dit is wat de Verenigde Staten kan aangemerkt worden. Het bestaan van een Communistische beweging of organisatie als een feit te erkennen, ze te dwingen zich in het openbaar te verkondigen en een open polemiek te aanvaarden schijnt mij veel realistischer toe. Indien een maatschappij zich stabiel voelt en overtuigd is dat haar waarden voldoening schenken aan haar onderdanen, kortweg indien de Verenigde Staten werkelijk overtuigd zijn een democratisch land te vormen waar staatsburgers de hoge idealen, ons eigen, in het hart dragen, zouden zij deze uitdaging niet mogen vrezen.

Toch verkiezen zij hun toevlucht te nemen tot hogervermelde middelen. De fundamentele vrijheid te denken, te oordelen, te loven en te haten is een vaste waarde in elke democratische maatschappij. « That

freedom could not long remain if the Government were free to require us to recount all our doings » ⁽⁹⁸⁾.

Om al deze redenen bestaat er volgens mij slechts één oplossing :

« ...leave the Communists free to advocate their beliefs in proletarian dictatorship publicly and openly among the people of this country (lees : elk democratisch land) with full confidence that the people will remain loyal to any democratic Government truly dedicated to freedom and justice — the kind of Government which some of us still think of as being « the last best hope of earth » ⁽⁹⁹⁾, ⁽¹⁰⁰⁾.

Bart DE SCHUTTER,

Doctor in de Rechten,

Licentiaat in de Politieke en Diplomatieke Wetenschappen

Master of Laws, Harvard.

(1) Communist Party of the United States vs. Subversive Activities Control Board, 81 S. Ct. 1357 at 1431 (1961).

(2) Brown vs. Board of Education, 347 U.S. 483 (1954).

(3) Joseph MacCarthy, senator voor de staat Wisconsin, verwierp vooral bekendheid rond 1950 met zijn campagne tot het bestrijden van het Communisme in de U.S.A. Hij was o.a. de grote promotor van de Internal Security Act en voorzitter van het Senate Permanent Investigating Committee.

(4) John Foster Dulles, staatssecretaris tijdens de Eisenhower administratie tot zijn overlijden op 24 mei 1959, was vooral bekend om zijn onwrikbare houding tegenover de Sovjets en zijn wanbegrip van de factor « nationalisme ».

(5) Opggericht onder Public Law 601, 79th Congress (1946); 60 Stat. 812, cfr. deel 2, Rules of the House of Representatives, rule X, XI, XII, overgenomen in « Rules adopted by the 87th Congress, House resolution 8, January 3, 1961, rule X en XI.

(6) De « hearings » grepen plaats op 12, 13 en 14 mei 1960 in de City Hall.

(7) De « Committee on un-American Activities » bereidde een speciaal rapport voor, waarin een onderzoek ingesteld wordt naar de ondergrond van de « operation abolition » en waarin op uitdrukkelijke wijze de Communistische agitatie als oorzaak van de relletjes vooropgezet wordt. Vele beweringen zijn echter niet of eenzijdig gestaafd en over het algemeen schijnt de commissie van weinig objectiviteit getuigd te hebben. Schrijver weet bij ondervinding dat weinige onder hen die zich verzetten tegen deze documentaire film Marxistische of Leninistische opvattingen delen, doch veeleer in opstand komen tegen de gevaarlijke wijze waarop de fundamentele rechten van de Amerikaanse staatsburger met de voeten getreden worden. Ook de bewering als zouden deze personen opgehitst worden door linkse agitators schijnt schrijver overdreven toe, gezien de ouderdom, het genoten onderwijs en graad van ontwikkeling der betrokkenen.

The truth about the film « operation abolition », report, supplemental to House report n° 2228, 86th Congress, 2nd sess., part. 1 & 2; 87th Congress, 1st sess. House report n° 1278 (Union Calendar n° 546).

Een gelijkaardig gebrek aan objectiviteit vindt men terug in andere verslagen : Communist penetration of radio facilities (Conelrad), House Report n° 1283, 87th Congress, 1st sess. (Union Calendar n° 551).

Guide to Communist Tactics among the unemployed, Committee on the Judiciary, U.S. Senate, 87th Congress, 1st sess.

(8) Supra noot 1.

(9) Tot hertoe heeft men slechts vijf leden van het bestuur kunnen vereenzelvigen maar verwacht wordt dat nog andere dergelijke rol spelen. Om een gedacht te krijgen van het gigantisch aspect van de zaak volstaat het vast te stellen dat op datum 14 januari de partij aan de Amerikaanse schatkist als boete verschuldigd is de som van 550.000 dollar en de bestuursleden een minimum van 2.250.000 dollar, wat in onze munt zowat 140 miljoen uitmaakt. Voeg daarbij dat enerzijds Robert Kennedy, Attorney General, verklaard heeft te zullen volharden en dat anderzijds de partij — natuurlijk — niet aan betalen denkt. Gelukkig bezitten de Amerikanen uitstekende rekenmachines.

(10) 1 Richardson, Messages and Papers of the Presidents, 321 (1903).

(11) Gitlow vs People of New York, 268 U.S. 652 (1925).

(12) Schenck vs United States, 249 U.S. 47 at 52 (1919).

(13) Gitlow vs People of New York, supra noot 11; Whitney vs California, 274 U.S. 357 at 376 (1927); Yates vs. United States, 354 U.S. 298 (1957); Scales vs United States, 81 S. Ct. 1469 (1961); Noto vs United States, 81 S. Ct. 1517 (1961); at 1521 « ... and it is present advocacy and not an intent to advocate in the future once a groundwork has been laid, which is an element of the crime under the membership clause. »

(14) Lasalle, La Cour Suprême et le Problème Communiste aux Etats-Unis, 35 (1960).

(15) 1 Stat. 570 at 596; 12 Stat. 284; 40 Stat. 217 at 553.

(16) Carr, Bernstein, en Morrison, American Democracy in Theory and Practice, 551 (1960).

(17) De eigenlijke naam was de Alien Registration Act;

54 Stat. 670, gewijzigd in 1948, 18 U.S.C. § 2385, 18 U.S.C.A. § 2385, 62 Stat. 808.

(18) Amerikaanse Grondwet, eerste amendement: « Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right of the people peaceably to assemble, and to petition the Government for a redress of grievances. »

(19) *Dennis vs United States*, 341 U.S. 494; 71 S. Ct. 857 (1951). Een 6 contra 2 beslissing met Justices Black en Douglas als contra-stemmen.

(20) Lasalle, op. cit. supra, at 60 et seq.

(21) Carr, Bernstein, en Morrison, op. cit. supra at 553.

(22) *Yates vs United States*, 354 U.S. 298; 77 S. Ct. 1064 (1957). Voorziening in Verbrekking van 14 Communistische leiders uit de staat Californië. Onder hen die verzet aantekenden tegen de veroordeling van deze personen bevond zich Nobelprijswinnaar Dr. Linus Pauling, welke zelf reeds voorwerp was van een onderzoek door de Senate Internal Security Commission (The truth about the film « operation abolition », supra noot 7, at 43).

(23) 225 F. 2d 146.

(24) De wet verklaart: « Whoever organizes or helps or attempts to organize any society, group, or assembly of persons who teach, advocate, or encourage the overthrow or destruction of any such government (der Verenigde Staten) by force or violence; or becomes or is a member of, or affiliates with any such society, group, or assembly of persons, knowing the purpose thereof, shall be fined not more than \$ 10.000 or imprisoned not more than ten years or both. » Smith act, 18 U.S.C. § 2385, 62 Stat. 808 par. 3.

(25) *Yates vs United States*, 354 U.S. 298 at 304; 77 S. Ct. 1064 at 1069. De « Communist Party of the United States » werd in juli 1945 de benaming van de heringerichte « Communist Political Association », welke reeds in 1919 opgericht werd.

(26) *Yates vs United States*, ibid. at 310 en at 1072.

(27) Ibid. at 307 en 1071.

(28) Het Hof is zeer categoriek: « We are thus faced with the question whether the Smith Act prohibits advocacy and teaching of forcible overthrow as an abstract principle, divorced from any effort to instigate action to that end, so long as such advocacy or teaching is engaged in with evil intent, we hold that it does not. *Yates vs United States*, at 318 en at 1076. En verder: « The essential distinction is that those to whom the advocacy is addressed must be urged to do something, now or in the future, rather than merely to believe in something. » Ibid at 324 en at 1080. Tenslotte: « Particularly in light of this record we must regard the trial court's charge in this respect as furnishing wholly inadequate guidance to the jury on this central point in the case. » Ibid. at 327 en at 1081.

(29) Lasalle, op. cit. supra, at 76.

(30) Pritchett, Congress versus the Supreme Court, 67 (1961).

(31) H.R. 2369 (House of Representatives), 86th Congress, 1959; 105 Cong. Rec. 3157. De Senaat nam evenwel geen akte en daar geen wetgevende initiatieven automatisch naar een volgende zitting van het Congress mogen overgeheveld worden, verdween het voorstel.

(32) Supra, noot 24.

(33) *Scoto vs United States*, 81 S. Ct. 1469 (1961).

(34) *Noto vs United States*, 81 S. Ct. 1517 (1961) at 1522: « But it also be said that this element of the membership crime, like its others, must be judged *strictissimi juris*, for otherwise there is a danger that one in sympathy with the legitimate aims of such organization, but not specifically intending to accomplish them by resort to violence, might be punished for his adherence to lawful and constitutionally protected purposes, because of other and unprotected purposes which he does not necessarily share. »

(35) Registratie was o.a. ook het grote wapen tegen de machtspositie der zgn. « pressure groups ». Zie: The Federal Regulation of Lobbying Act, titel III van de Legislative Reorganization Act of 1946, Public law 601, art. 308; 60 stat. 812 at 841 (1946). The legislative activities disclosure act, S. 2191, 85th Congress, 1st sess., art. 307 (1957) (deze senaatsakte waarin het ontwerp opgenomen werd, verkreeg nooit de kracht van een wetgevende tekst, mede door de terughoudendheid van het House of Representatives). Zie verder: *De Schutter, De Pressure Groups in de Verenigde Staten, de lobby als instelling tegenover de wetgeving*, 7 R.T.v.B. 451 (1960) en 1 R.T.v.B. 46 (1961).

(36) De titel is « Internal Security Act of 1950 » en staat ook bekend als de « McCarran Act », Public law 831, 64 stat. 987, 50 U.S.C. § 781, 50 U.S.C.A. § 781.

(37) Subversive Activities Control Act, titel I der Internal Security Act.

(38) Ibid., sect. 2, (1).

(39) Ibid., sect. 2, (2) en (3).

(40) Ibid., sect. 2, (4), (5), en (6).

(41) Ibid., sect. 2, (9).

(42) Ibid., sect. 2, (12). Verscheidene leden der Russische delegatie bij de Verenigde Naties werden inderdaad uitgezet of veroordeeld als subversieve personen. Schikkingen werden toendertijd getroffen tussen de toenmalige Sekretaris-generaal, Trygve Lie, en de Amerikaanse regering. Zie hierover U.N. Doc. A/PV/416 at 587 par. 5; U.N. Doc. A/PV/483 at 37 et seq.; U.N. Doc. A/PV/413; U.N. Doc. Rapport van de Sekretaris-generaal, Annex A/2364 at 21; Rolin, Avis consultatif sur les droits et obligations des fonctionnaires internationaux (1953).

(43) Subversive Activities Control Act of 1950, sect. 4, (a).

(44) Ibid., sect. 4, (b), (c), en (d).

(45) Ibid., sect. 5 Employment of members of Communist organizations.

(46) Controle wordt meestal uitgeoefend door de F.B.I. (Federal Bureau of Investigation) of Civil Service Commission. Presidential decree n° 9835, 12 Fed. Reg. 1935 (1947); Presidential decree n° —, 14 Fed. Reg. 2239 (1950).

(47) Subversive Activities Control Act of 1950, sect. 6 Denial of Passports to members of Communist Organizations. Daarnaast werd ook besloten dat: a) buitenlanders welke lid zijn van dergelijke organismen, niet in de Verenigde Staten mogen toegelaten worden en, indien dit reeds het geval is, dat zij uitgewezen moeten worden. (Immigration and Nationality Act, § 212 (a) (28) (E), 66 stat. 163 at 185; b) buitenlanders welke in een tijdspanne van tien jaar lid geweest zijn van de Communistische Partij of een Communistische organisatie niet kunnen genaturaliseerd worden (Ibid., § 313 (a) (2) (G) at 240; c) genaturalizeerden die binnen de 5 jaar zich mengen met de Communistische organisatie, wegens gebrek aan loyaliteit hun naturalisatie kunnen verspeien. (Ibid., § 340 (c), at 261).

(48) Subversive Activities Control Act of 1950, sect. 8 Registration of Members of Communist-action organizations.

(49) De term Communistische organisatie wordt in sectie 3 (3) bepaald: « (a) any organization in the United States (other than a diplomatic representative or mission of a foreign government accredited as such by the Department of State) which (i) is substantially directed, dominated or controlled by the foreign government or foreign organization controlling the World Communist Movement referred to in section 2 of this title, and (ii) operates primarily to advance the objectives of such World Communist Movement as referred to in section 2 of this title; and (b) any section, branch, fraction, or cell of any organization defined in subparagraph (a) of this paragraph which has not complied with the registration requirements of this title. »

(50) Subversive Activities Control Act of 1950, sect. 7, (a), (b) en (c): Registration and annual reports of Communist Organizations.

(51) Ibid., sect. 9; (a), (b), (c) en (d): Keeping of registers; Public inspection; Reports to President and Congress.

(52) Ibid., sect. 10, (1), (2) Use of the Mails and instrumentalities of interstate or foreign commerce.

(53) Ibid., sect. II, (a), (b): Denial of Tax deductions and Exemptions.

(54) Ibid., sect. 12 Subversive Activities Control Board. Ibid., sect. 13 Proceedings before Board. Onder de te beoordeelen feiten vallen o.a.: — in hoeverre wordt de te volgen politiek uitgestippeld door diegenen die de Communistische wereldbeweging in handen houden; — hoeveel vreemd geld is in de zaak gestoken; — krijgen de leden instructie en opleiding in vreemde landen; — erkent men de discipline van een vreemde regering of organisatie; — welke is de effectieve rol der leden.

(55) Ibid., sect. 14 Judicial review.

(56) Ibid., sect. 15 Penalties.

(57) An Act to outlaw the Communist Party, to prohibit members of Communist Organizations from serving in certain representative capacities, and for other purposes, Public Law 637; 68 Stat. 775.

(58) Ibid., sect. 2 Findings of Fact.

(59) Internal Security Act of 1950, titel I, sect. 1 (b).

(60) Ibid., sect. 4, (f): subsectie (a) handelt over samenwerking tot in voege brengen van een totalitair regime in de Verenigde Staten. Subsectie (c) over het verkrijgen van inlichtingen van overheidswege; secties 7 en 8 betreffende registratieverplichting van de partij en de leden.

(61) De volledige sectie 2 van de Internal Security Act en sectie 2 van de Communist Control Act van 1954 draaien rond dit probleem.

(62) Internal Security Act of 1950, titel 1, sect. 7 (g), 9 (b), en 14.

(63) Carr, Bernstein, Morrison, American Democracy in Theory and Practice, 555 (3d ed. 1960).

(64) Nixon, American Federal Government, 80 (1952).

(65) Communist Party of the U.S. vs Sub. Act. Cont. Bd., 81 S. Ct. 1357 at 1436 (dissenting opinion) (1961).

(66) Het Vijfde Amendement luidt: « No person shall be held to answer for a capital, or otherwise infamous crime, unless on a presentment or indictment of a Grand Jury, except in cases arising in the land or naval forces or in the Militia, when in actual service in time of War or public danger; nor shall any person be subject for the same offense to be twice put in jeopardy of life or limb, or shall be compelled in any criminal case to be a witness against himself, nor be deprived of life, liberty, or property, without due process of law; nor shall private property be taken for public use, without just compensation. »

(67) Chafee, The Blessing of Liberty, 207 (1956).

(68) *Counselman vs Hitchcock*, 142 U.S. 547 at 562, 12 S. Ct. 195 at 201 (1892).

(69) Griswold, The Fifth Amendment today, 27. Van de S. Centlivres, The Constitution of the Union of South Africa and the Rule of Law, in: Government under Law, at 430.

(70) Vervolgelingen zijn o.a. mogelijk onder de clause van lidmaatschap van de Smith Act, onder de Communist Control Act en met behulp van de lijsten opgesteld door de Control Board.

(71) Zo werd bv. de registratie voor de pressure groups als grondwettelijk beschouwd. *United States of America vs Slaughter*, 101 F. Suppl. 205 DDC (1950); *United States of America vs Harris*, 109 F. Suppl. 641 DDC (1953). Zie verder ook: Ferguson, The American System of Government, 279 (1959).

(72) *Communist Party of U.S. vs Sub. Act. Cont. Bd.*, 81 S. Ct. 1357 at 1459 (dissenting opinion van Justice Douglas) (1961).

(73) *N.A.A.C.P. vs State of Alabama*, 357 U.S. 449 at 459;

78 S. Ct. 1163 at 1170 (1958); Joint Anti-Fascist Refugee Committee vs McGrath, 341 U.S. 123; 71 S. Ct. 624 (1951).

(74) Amerikaanse Grondwet, Eerste Amendement.

(75) *Rogge, Congress shall make no law...*, 56 Mich. L. Rev. 579 at 600 (1958); Yates vs United States, 354 U.S. 298 at 340 (1957).

(76) Ramaswamy, The creative Role of the Supreme Court of the United States, 73 (1956).

(77) *Whitney vs People of State of California*, 274 U.S. 357 at 378; 47 S. Ct. 641 at 649 (1926).

(78) *Gitlow vs People of the State of New York*, 268 U.S. 652 at 673; 45 S. Ct. 625 at 632 (1925) (dissenting opinion of Justice Holmes).

(79) Het Veertiende Amendement luidt: «...nor shall any State deprive any person of life, liberty, or property without the due process of law; nor deny to any person within its jurisdiction the equal protection of the laws».

(80) Bill of attainder: a legislative act, directed against a designated person, pronouncing him guilty of an alleged crime, without trial or conviction according to the recognized rules of procedure and passing sentence of death and attainder upon him. Black's Law Dictionary, at Attainder, 162 (4d ed. 1951).

(81) Ramaswamy, supra noot 76, at 6.

(82) Internal Security Act, sect. 6.

(83) *Perez vs Brownell, Attorney General*, 356 U.S. 44; 78 S. Ct. 568 Staatsburgerschap werd hem ontnomen wegens zijn deelname (1958) aan de verkiezingen in Mexico. Congress kreeg vrij spel.

(84) *Nishikawa vs Dulles*, 356 U.S. 129; 78 S. Ct. 612 (1958). Congress werd de bewijslast opgedragen van de breuk met de Verenigde Staten.

(85) *Trop vs Dulles*, 356 U.S. 86; 78 S. Ct. 590 (1958). Een veroordeeld deserteur van het Amerikaanse leger kan de Amerikaanse nationaliteit niet ontnomen worden door de uitvoerende macht zonder andere bewijzen dan die veroordeling. *Kent & Briehl vs Dulles*, 357 U.S. 117; 78 S. Ct. 1113 (1958). Hier wordt de Staatssecretaris het recht ontzegd schikkingen uit te vaardigen welke er op neerkomen reispassen te weigeren aan Communisten welke naar het buitenland wensen te gaan om nog verder aan propaganda te doen. Hij mag ook niet eisen dat deze personen een formule zouden ondertekenen welke meebrengt dat zij hun Communistische sympathieën ontkennen. Op dit ogenblik werkt het State Department nieuwe reglementen uit welke Communistische leden verbod zullen opleggen een paspoort aan te vragen. *New York Times, International Edition* January 12, 1961, art. 1.

(86) Moest men een lijst opmaken van alle plaatsen welke geweigerd worden aan personen, maar enigszins verdacht van medevoelen, zou men nog meer specifieke toestanden kunnen aanvallen. Zo werd een groep zangers onlangs van

de televisie verbannen, omdat zij weigerden een verklaring te tekenen dat zij niet tot de Communistische Partij behoren. *Dagblad Le Soir*, 5 januari 1962.

(87) *Communist Party of the U.S. vs Subversive Activities Control Board*, 81 S. Ct. 1357 (1961).

(88) *Communist Party of the U.S. vs Subversive Activities Control Board*, 351 U.S. 115; 76 S. Ct. 663 (1956).

(89) *Communist Party of the U.S. vs Subversive Activities Control Board*, supra noot 87, at 1381.

(90) *Ibid.*, at 1385 en at 1386.

(91) *Ibid.*, at 1396.

(92) *Ibid.*, at 1398 et seq. «the question is which, if any, of these consequences are now before us for constitutional adjudication, as necessarily involved in the determination of the constitutionality of the Board's registration order.»

(93) *Ibid.*, at 1406 et seq.

(94) *Ibid.*, at 1416.

(95) *Ibid.*, at 1419.

(96) Deze 5-4 uitspraak is op weg om een klassieke verdeling der leden van het Supreme Court te worden: aan de ene zijde treffen wij de groep welke het algemeen belang boven dat der individuen stelt. Zij wordt geleid door Frankfurter samen met Clark, Whitaker en Harlan. Aan de andere zijde staat de groep welke een strikte toepassing van de grondwet vereist en Congress verbod wil opleggen zich meer te mengen dan uitdrukkelijk toegestaan werd. Dit team bestaat uit Warren, Douglas, Black en Brennan. De jongste der Justices, Stewart, speelt dan een rol van beslissende stem. Hij schijnt onvooroordeeld te zijn en zijn stellingname is gelijkwaardig verdeeld over beide groepen. (*Time Magazine*, June 16, 1961 at 16). Dit alles laat veronderstellen dat President Kennedy een cruciale keuze zal moeten doen bij de eerste benoeming van een rechter.

(97) Morgenthau, *The Purpose of American Politics*, 319 (1960).

(98) *Communist Party of the U.S. vs SUB. Act. Cont. Bd.*, supra noot 87, at 1454 (dissenting opinion van Justice Douglas).

(99) *Ibid.*, at 1448 (dissenting opinion van Justice Black).

(100) Enkele politieke werken betreffende de Communistische Partij in de Verenigde Staten: Draper, *The Roots of American Communism*, (1957); Iversen, *The Communists and the Schools*, (1958); Shannon, *The Decline of American Communism*, (1959); Draper, *American Communism and Soviet Russia* (1960; allen in: *Serie Communism in American Life*, Clinton Rossiter, General Editor. Schwartz, You can trust the Communists (to do exactly as they say), (1961). Betreffende wetgeving en rechtspraak in de verschillende staten der federatie, lees: Lasalle, *La Cour Suprême et le Problème Communiste aux Etats-Unis*, deel II, 151, (1960).

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer — 27 oktober 1961.

Eerste voorzitter: M. Giroul.

Raadsheer-verslaggever: Ridder Anciaux Henry de Faveaux.

Procureur-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten: Mrs. Simont en Van Rijn.

1. **Rechterlijke inrichting.** — Gevolgen van de niet-vermelding op het zittingsblad van de datum, waarop het O.M. advies zal uitbrengen.

2. **Erfrecht van het aangenomen kind.** — Gelijkgesteld met dit van een wettig kind. — Toepasselijkheid van art. 1098 B.W., wanneer de aannemende persoon na de aanneming een huwelijk aangegaan heeft.

1. De bij artikel 84 van het Keizerlijk decreet van 30 maart 1808 bepaalde formaliteiten zijn noch substantieel noch op straffe van nietigheid voorgeschreven. De vermelding op het zittingsblad van de door het openbaar ministerie gevraagde termijn om het woord te nemen, is niet de enige wijze, waarop de partijen van die termijn kennis krijgen. In casu geen schending van de rechten van de verdediging.

2. Het nieuw artikel 352, lid 2 B.W. bepaalt, zoals het vroegere artikel 350 B.W., op een gebiedende wijze, dat het aangenomen kind op de nalatenschap van de aannemende persoon dezelfde rechten heeft als

een wettig kind daarop zou hebben. Deze gelijkstelling van het aangenomen kind met het wettig kind, wat betreft zijn rechten op de nalatenschap van de aannemende persoon is zonder voorbehoud gemaakt; de toepassing op het aangenomen kind van de wetbepalingen, die de rechten van het wettig kind op de nalatenschap van zijn rechtsvoorganger bepalen, heeft als gevolg, dat de wetgever niet verplicht was dit bij bedoelde wetbepalingen telkens opnieuw uiteen te zetten.

Afzonderlijk beschouwd is artikel 1098 B.W. alleen toepasselijk op de kinderen uit een ander huwelijk, d.i. uit een vroeger huwelijk. De termen van dit artikel kunnen evenwel de toepassing van de door artikel 352, lid 2 B.W. ingestelde regel niet verhinderen, nl. dat het aangenomen kind voor de bepaling van zijn rechten in de nalatenschap van de aannemende persoon met een uit het huwelijk gesproten kind gelijkgesteld is en dat dienvolgens artikel 1098 B.W. moet toegepast worden wanneer de aannemende persoon na de aanneming een huwelijk aangegaan heeft. Artikel 1098 B.W. heeft tot doel aan het wettig kind, van wie een van zijn ouders later een huwelijk aangaat, een bescherming van zijn rechten, en in dezels nalatenschap te verzekeren; dezelfde bescherming is gerechtvaardigd jegens het aangenomen kind van wie de erfrechten met die van een wettig kind gelijkgesteld zijn.

Giltay t/ Moons.

Gelet op het bevelschrift van de heer Eerste Voorzitter, van 7 september 1961, beslissende dat de zaak in voltallige zitting zal behandeld worden;

Gelet op het bestreden arrest op 23 december 1959 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel afgeleid uit de schending van de artikelen 83, 111, 112 (dit laatste gewijzigd door artikel 22 van het koninklijk besluit n° 300 van 30 maart 1936, bevestigd bij het enig artikel van de wet van 4 mei 1936 en, voor zoveel als nodig, schending van deze laatste bepalingen) van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, 83 tot 87 van het keizerlijk decreet van 30 maart 1808, het reglement voor de politie en de discipline van hoven en rechtbanken inhoudende, 2, inzonderheid lid 2, van het decreet van 20 juli 1831 op de drukpers en van artikel 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest met schending van de verdedigingsrechten van aanlegger gewezen werd, daar de zaken aan het openbaar ministerie medegedeeld werden op de terechtzitting van het Hof van beroep te Brussel van 30 september 1959, en het proces-verbaal van deze terechtzitting de datum niet vermeldt waarop het openbaar ministerie zijn advies zou uiten,

dan wanneer, naar luid van het hierboven aangehaald artikel 84 van het decreet van 30 maart 1808, wanneer het openbaar ministerie het woord niet terstond neemt, het slechts één termijn mag vragen en dit op het zittingsblad vermeld wordt, dat, nu deze formaliteit niet vervuld werd en het openbaar ministerie zijn advies op de terechtzitting van 7 oktober 1959 uitte, zonder dat aan de partijen daarvan kennis gegeven was, aanlegger aldus niet heeft kunnen uitoefenen het vermogen, omschreven in de hierboven aangehaalde artikelen 87 van hetzelfde decreet en 111 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, na het horen van het advies van het openbaar ministerie een nota tot rechtzetting in te dienen; dat bijgevolg het bestreden arrest gewezen werd: 1°) met schending van de verdedigingsrechten van aanlegger (schending van de in het middel aangeduide bepalingen en inzonderheid van artikel 2, lid 2 van het decreet van 20 juli 1831 op de drukpers); 2°) met schending van de bepalingen waarbij de substantiële formaliteiten voorgeschreven zijn welke tot doel hebben het waarborgen aan de partijen, van de uitoefening van hun recht, na het horen van het advies van het openbaar ministerie een nota tot rechtzetting in te dienen (schending van de in het middel aangeduide bepalingen);

Overwegende enerzijds, dat de bij artikel 84 van het keizerlijk decreet van 30 maart 1808 bepaalde formaliteiten noch substantieel, noch op straffe van nietigheid voorgeschreven zijn;

Overwegende anderzijds, dat de vermelding op het zittingsblad van de door het openbaar ministerie gevraagde termijn om het woord te nemen niet de enige wijze is waarop de partijen van die termijn kennis kunnen krijgen; dat uit geen enkel bij de voorziening gevoegd stuk blijkt, en dat de voorziening trouwens niet betoogt, dat aanlegger van de datum waarop het advies van het openbaar ministerie zou gegeven worden geen kennis heeft kunnen krijgen; dat dus niet blijkt dat de rechten der verdediging geschonden werden;

Dat het middel niet kan ingewilligd worden;

Over het tweede middel afgeleid uit de schending van de artikelen 350 van het burgerlijk wetboek (zoals dit artikel voor de inwerkingtreding van de wet van 22 maart 1940 op de aanneming was), 352 en 353 van het burgerlijk wetboek (gezegde artikelen door artikel 1 van de wet van 22 maart 1940 op de aanneming

gewijzigd en voor zoveel als nodig schending van gezegd artikel 1) 1094, 1098, 1496, 1527 van het burgerlijk wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat, eerste onderdeel, het bestreden arrest, omtrent dit punt het vonnis « a quo » bevestigende, « voor recht gezegd » heeft « dat het beschikbaar gedeelte waarover Moons Marie-Thérèse ten voordeel van beroeper, hier aanlegger, mocht beschikken, het vierde van de nalatenschap bedraagt » om de reden dat beroepene, hier verweerder, op het voordeel van artikel 1098 van het burgerlijk wetboek recht had in zijn hoedanigheid van kind door dame Moons aangenomen en dit bij toepassing van het vroeger artikel 350 (352 nieuw) van het burgerlijk wetboek,

dan wanneer artikel 1098 van het burgerlijk wetboek, dat het beschikbaar gedeelte tussen echtgenoten, binnen de perken van het gewoon beschikbaar gedeelte, beperkt, zulks slechts doet voor het geval dat de beschikkende « kinderen uit een ander huwelijk » heeft; dat deze uitzonderlijke bepaling, welke bijgevolg beperkend moet worden uitgelegd, niet door de aangenomen kinderen kan ingeroepen worden die geen « kinderen uit een ander huwelijk » zijn en dat het vroeger artikel 350 en het nieuwe artikel 352 van het burgerlijk wetboek, waarop het bestreden arrest steunt, evenmin overigens als een andere bepaling, het toepassingsgebied van gezegd artikel 1098 ten voordele van de aangenomen kinderen uitgebreid hebben, waaruit volgt dat het bestreden arrest de in het middel aangeduide bepalingen geschonden heeft, en in het bijzonder artikel 1098, het vroeger artikel 350 en het nieuw artikel 352 van het burgerlijk wetboek, door het vonnis « a quo » te bevestigen in zover dit voor recht gezegd heeft dat het gedeelte waarover Moons Marie-Thérèse ten voordele van beroeper mocht beschikken, bij toepassing van artikel 1098 van het burgerlijk wetboek, het vierde van de nalatenschap belooft om de verkeerde reden dat beroepene, hier verweerder, in hoedanigheid van natuurlijk en aangenomen kind, zich op deze bepaling kon beroepen,

en doordat, tweede onderdeel, het bestreden arrest, om het vonnis « a quo » te bevestigen in zover « het voor recht gezegd heeft dat het beschikbaar gedeelte waarover Moons Marie-Thérèse ten voordele van beroeper, hier aanlegger, mocht beschikken, het vierde van de nalatenschap belooft », bij toepassing van artikel 1098 van het burgerlijk wetboek, namelijk op de voorbereidende werkzaamheden en de bepalingen van de wet van 22 maart 1940 op de aanneming steunt, terwijl het beroeper, hier aanlegger, verwijt « uit het oog » te hebben verloren « dat deze bepalingen (de nieuwe artikelen 352 en 353 van het burgerlijk wetboek, aldus door de wet van 22 maart 1940 op de aanneming gewijzigd), niet op de huidige betwisting toepasselijk zijn, daar de rechten van de aangenomene, wat betreft zijn rechten op de nalatenschap van de aannemende, vanaf zijn aanneming, door het vroegere artikel 350 van het burgerlijk wetboek bepaald geweest zijn »;

dan wanneer het bestreden arrest een klaarblijkelijke tegenstrijdigheid begaat door enerzijds, tot staving van zijn beslissing, de tekst en de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 22 maart 1940 in te roepen en, anderzijds, erop te wijzen dat deze wet in dit geval niet toepasselijk is; dat dienvolgens de redenen van het bestreden arrest te dien opzichte met een tegenstrijdigheid behept zijn of althans met een dubbelzinnigheid welke met een gebrek aan redenen gelijkstaat (schending van de in het middel bedoelde bepalingen en in het bijzonder van artikel 97 van de Grondwet);

Over het eerste onderdeel :

Overwegende dat, volgens de vaststellingen van het bestreden arrest, verweerder, natuurlijk erkend kind van de overleden echtgenote van aanlegger, door haar aangenomen werd voor haar huwelijk met deze laatste en wanneer de aannemende weduwe van een eerste echtgenoot was;

Overwegende dat aanlegger, verweerder gedagvaard hebbende tot afgifte van het legaat hem door het testament van zijn echtgenote toegekend, zich namelijk een betwisting zag tegenwerpen wat betreft de bepaling van het beschikbaar gedeelte;

Overwegende dat het nieuw artikel 352, lid 2, van het burgerlijk wetboek op een gebiedende wijze, zoals ten andere het vroegere artikel 350 van zelfde wetboek, bepaalt dat het aangenomen kind, op de nalatenschap van de aannemende persoon, dezelfde rechten heeft als een wettig kind daarop zou hebben;

Overwegende dat deze gelijkstelling van het aangenomen kind met het wettig kind, wat betreft zijn rechten op de nalatenschap van de aannemende persoon, zonder voorbehoud gemaakt zijnde, de toepassing op het aangenomen kind als gevolg heeft van de wetsbepalingen welke de rechten van het wettig kind op de nalatenschap van zijn rechtsvoorganger bepalen, zonder dat de wetgever het opnieuw bij elkeen van deze bepalingen moest uiteenzetten;

Overwegende weliswaar, dat artikel 1098, afzonderlijk beschouwd, slechts op de kinderen uit een ander huwelijk en dienvolgens op kinderen uit een vroeger huwelijk toepasselijk is;

Doch overwegende dat de bewoordingen van dit artikel de toepassing niet kunnen verhinderen van de door artikel 352, lid 2, ingestelde regel: dat het aangenomen kind, voor de bepaling van zijn rechten in de nalatenschap van de aannemende persoon, met een uit het huwelijk gesproten kind gelijkgesteld is en dat, dienvolgens, artikel 1098 toegepast moet worden wanneer de aannemende persoon na de aanneming een huwelijk aangegaan heeft;

Overwegende, bovendien, dat artikel 1098 tot doel heeft aan het wettig kind, van wie een van zijn ouders later een huwelijk aangaat, een bescherming van zijn rechten in dezes nalatenschap te verzekeren; dat dezelfde bescherming gerechtvaardigd is jegens het aangenomen kind van wie de erfrechten met die van een wettig kind gelijkgesteld zijn;

Dat in zijn eerste onderdeel het middel naar recht faalt;

Over het tweede onderdeel :

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat indien het vroeger artikel 350 van het burgerlijk wetboek, door de wet van 22 maart 1940, vervangen geweest is door de bepalingen welke artikel 352 van dit wetboek uitmaken «betreffende de rechten van het aangenomen kind op de nalatenschap van de aannemende persoon, het wettelijk beginsel identiek gebleven is»;

Dat door vervolgens de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 22 maart 1940 als bevestiging van de interpretatie welke het van het vroeger artikel 350 geeft in te roepen, het arrest geen tegenstrijdigheid bevat;

Dat in zijn tweede onderdeel het middel in feite niet opgaat;

Over het derde middel afgeleid uit de schending van de artikelen 1134, 1317, 1319, 1320, 1322, 1387, 1390,

1391 en 1450 van het burgerlijk wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest beslist «dat krachtens het huwelijkscontract en artikel 1450 van het burgerlijk wetboek, beroeper (hier aanlegger) verantwoordelijk is voor het niet wederbeleggen van de kapitalen voortkomend uit het te gelde maken van de onroerende goederen van de overledene; dat hij ten onrechte kwijtschriften en ontlastingen inroept welke deze laatste haar in de loop van haar leven zou gegeven hebben; dat het merendeel van de ontvangstbewijzen waarover het gaat geen enkele preciese vermelding van sommen bevat en jegens beroepene (hier verweerder) niet kan beschouwd worden als van nu af aan de wederbelegging rechtvaardigende van het kapitaal uit het te gelde maken van onroerende goederen voortspruitend»,

dan wanneer, *eerste onderdeel*, aanlegger in de in zijn naam voor het Hof van beroep genomen conclusies liet gelden dat wat betreft de verkoop van de paraphernale goederen «beroepene aanvoert dat krachtens artikel 5 van het huwelijkscontract en artikel 1450 van het burgerlijk wetboek, beroeper ertoe zou gehouden zijn de wederbelegging te rechtvaardigen van de kapitalen uit het te gelde maken van paraphernale onroerende goederen voortkomend, ... dat door de discussie tot deze enige teksten te beperken, beroepene bedoelt uit de debatten artikel 3 van het huwelijkscontract te verwijderen, dat aan de echtgenote het recht gaf alle sommen te ontvangen welke haar om om het even welke reden zouden verschuldigd zijn, alle prijzen van overdracht, vervoeren, verkopen van roerende en onroerende goederen, enz. te ontvangen en er kwijting van te geven; dat de overledene — in haar leven — volledig kwijtschrift en ontlasting gegeven heeft aan haar man voor al de door hem ontvangen en terugbetaalde sommen; dat de ontvangst door de echtgenote van de voor haar rekening geïnde sommen, klaarblijkelijk de man — die er slechts voorlopig de bewaarder van geweest is — ervan ontslaat anderszins de wederbelegging ervan te rechtvaardigen»;

dat aldus uit de tekst van artikel 3 van het huwelijkscontract en uit de door hem overgelegde kwijtschriften en ontlastingen, aanlegger afleidde dat hij voldoende naar recht de uitvoering van zijn verplichting van wederbelegging gerechtvaardigd had; dat het bestreden arrest, bij gebreke dit middel gepast te beantwoorden, niet wettelijk met redenen omkleed is (schending van de in het middel aangeduide bepalingen en in het bijzonder van artikel 97 van de Grondwet);

dat de door het bestreden arrest aangevoerde bewering «dat het merendeel van de ontvangstbewijzen waarover het gaat geen enkele preciese aanduiding van sommen bevat en jegens beroepene, niet kan beschouwd worden als van nu af aan de wederbelegging rechtvaardigende van het kapitaal uit het te gelde maken van onroerende goederen voortspruitend» geen gepast antwoord kan uitmaken op bovengemeld middel rekening houdende met het feit dat deze bewering met een dubbele dubbelzinnigheid behept is, die met een gebrek aan redenen gelijkstaat (schending van artikel 97 van de Grondwet) en hieruit voortspruitend, enerzijds, dat zij niet nader aanduidt of zij alle onroerende goederen betreft, de dotale onroerende goederen alleen ofwel alleen de paraphernale goederen en, anderzijds, dat zij slechts sommige van de door aanlegger ingeroepen rechtvaardigingen betreft, zonder nader aan te duiden dewelke en zonder enigerwijze de verwerping van de andere voorgelegde rechtvaardigingen met redenen te omkleeden;

dat het dienvolgens onmogelijk is te onderscheiden

krachtens welke redenering het bestreden arrest de rechtvaardigingen van wederbelegging door aanlegger ingeroepen verworpen heeft en « a fortiori » de wettelijkheid van deze redenering na te gaan; dat het bestreden arrest dienvolgens niet wettelijk met redenen omkleed is (schending van artikel 97 van de Grondwet);

tweede onderdeel, in ieder geval, de bestreden beslissing, in de veronderstelling dat zij het zou gedaan hebben, wat onmogelijk te onderscheiden valt (schending van artikel 97 van de Grondwet), de toepassing niet kon weigeren van artikel 3 van het door aanlegger ingeroepen huwelijkscontract, zonder de bindende kracht van gezegd artikel te miskennen (schending van de in het middel aangeduide bepalingen en in het bijzonder van artikelen 1134, 1387, 1390 en 1391 van het burgerlijk wetboek);

derde onderdeel, het bestreden arrest evenmin aan gezegd artikel 3 een andere draagwijdte kon geven — welke het onmogelijk zou zijn te onderscheiden (schending van artikel 97 van de Grondwet) — dan die in conclusies door aanlegger aangeduid, in de in het middel overgenomen bewoordingen, zonder de bewijskracht van gezegd artikel 3 te miskennen (schending van de in het middel aangeduide wetsbepalingen en in het bijzonder van de artikelen 1317, 1319, 1320 en 1322 van het burgerlijk wetboek);

Overwegende enerzijds, dat uit het bestreden arrest en uit de aan het Hof regelmatig overgelegde stukken van rechtspleging blijkt dat aanlegger niet betwist heeft aan de verkoper van aan zijn echtgenote toebehorende onroerende goederen deel genomen te hebben en, in beginsel, de verplichting te hebben de wederbelegging te rechtvaardigen van uit deze verkopen voortkomende fondseln; dat hij nochtans staande hield dat krachtens artikel 3 van het tussen partijen tot stand gekomen huwelijkscontract, deze rechtvaardiging door de overlegging van door de echtgenote gegeven kwijtschriften en ontlastingen kon gedaan worden;

Overwegende anderzijds, dat het arrest gezegde kwijtschriften en ontlastingen niet definitief verwierpt; dat het verklaart dat zij « van nu af aan », om reden van de onduidelijkheid van het merendeel ervan, de wederbelegging niet rechtvaardigen van uit het te gelde maken van onroerende goederen voortkomend kapitaal en dat het aan de partijen vrij staat aan de deskundige zulke aanmerkingen te doen als naar recht;

Overwegende dt het arrest aldus de reden geeft waarom, in de staat van de rechtspleging, gezegde kwijtschriften en ontlastingen geen rechtvaardiging uitmaken van de wederbelegging en dat deze reden noch de bindende kracht van artikel 3 van het huwelijkscontract, in het middel aangeduid, noch de bewijskracht ervan schendt;

Dat het middel, in elk van zijn onderdelen, in feite niet opgaat;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

NOOT: Door vorenstaand arrest wordt een in de rechtspraak en rechtsleer omstreden vraag in het voordeel van het aangenomen kind opgelost. Zie hierover o.a.: De Page, VIII, n° 1584, X vol. II n° 1305 en I (3° uitgave) n° 1250; Hof Luik 30 april 1951, Pas. 1952, II, 35; Rb. Gent 13 mei 1957, R.W. 1957/58, 826.

Verg. voor het franse recht o.a. Planiol-Ripert, III, n° 1921 en 1922, en de aldaar geciteerde andersluidende rechtspraak van het franse Cassatiehof.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer — 20 april 1961.

Eerste Voorzitter : M. Giroul.

Raadsheer-verslaggever : M. Valentin.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat : Mr. Fraurès.

Bekentenis. — Erkenning betreffende een rechtskwestie of de oplossing die daaraan moet gegeven worden. — Geen bekentenis in de zin van art. 1354 B.W. — Brief van een aannemer, waarin erkend wordt, dat hij instaat voor de verborgen gebreken van het uitgevoerde werk. — Bekentenis ?

De erkenning, die slaat op een rechtskwestie of op de oplossing, die naar recht aan een betwisting moet gegeven worden, is geen bekentenis in de zin van artikel 1354 B.W.

De door een aannemer aan de bouwheer schriftelijk gedane mededeling dat hij zijn aansprakelijkheid erkent voor de verborgen gebreken, waarmede de door hem uitgevoerde werken behept zijn, komt echter neer — in een stof, die niet van openbare orde is — hetzij in feite te erkennen, dat hij zich voorheen tegenover de bouwheer verbonden had voor deze gebreken in te staan, hetzij door de schriftelijke mededeling zelf de verplichting op zich te nemen er voor in te staan.

P.V.B.A. Entreprises générales de bâtiments Jean Debernardi t/ Journe en Schuiten.

Gelet op het bestreden arrest, op 25 februari 1959 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1354, 1356 van het Burgerlijk Wetboek en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest tot staving van zijn beslissing volgens welke de definitieve inontvangstneming van de werken door de besteller van het werk slechts de zichtbare gebreken dekt, met uitsluiting van de verborgen gebreken, ten onrechte het feit laat gelden dat, aanlegster in een brief welke zij op 26 juni 1954 aan een van de tegenover mekaar staande partijen richtte, betreffende het litigieuze gebouw, haar verantwoordelijkheid betreffende de verborgen gebreken erkend heeft, dan wanneer de mening die door een pleiter geuit wordt betreffende de oplossing van een rechtsprobleem op zichzelf van elke draagwijdte of waarde ontbloot is en als zodanig niet kan beschouwd worden als een bekentenis die de bekenners kan binden.

Overwegende dat, zonder dat er tegen deze reden een andere grief voorgebracht wordt dan de in het middel geuite, het bestreden arrest erop wijst dat « de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid Entreprises Jean Debernardi des te minder gronden heeft om haar verantwoordelijkheid ten aanzien van de verborgen gebreken te betwisten, daar zij, zoals de eerste rechter oordeelkundig erop wijst, deze principeel erkend heeft in een brief welke zij aan de beroepene (hier eerste verweerder) op 26 juni 1954 gericht heeft »;

Overwegende, weliswaar, dat een erkenning welke slaat op een rechtskwestie of op de oplossing, die, naar recht, aan een betwisting moet gegeven worden, geen bekentenis is, in de zin van artikel 1354 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende echter dat uit het bestreden arrest valt af te leiden dat aanlegster door in haar brief van 26

juni 1954, haar verantwoordelijkheid te erkennen voor de verborgen gebreken, welke in de door haar uitgevoerde werken schuilen, zich ertoe beperkt heeft, in een stof, welke niet van openbare orde is, hetzij in feite te erkennen dat zij zich voorheen jegens de besteller van het werk ertoe verbonden had voor deze gebreken in te staan, hetzij door deze brief zelf de verplichting op zich te nemen ervoor in te staan;

Dat het middel, hetwelk op een onjuiste intepretatie van het arrest berust, in feite niet opgaat;

En overwegende dat, daar de vaststelling van het arrest, waarop in het antwoord op het tweede middel gewezen is, het dispositief wettig rechtvaardigt, het eerste middel slechts tegen overtollige redenen opkomt en, dienvolgens, van belang ontbloomt is;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

RAAD VAN STATE

4e Kamer — 31 oktober 1961.

Voorzitter : M. Vranckx.

Raadsheren : M.M. Mast en Mees.

Substituut-auditeur-generaal : M. Lenaerts.

Advocaat : Mr. Beelen.

Arbeidsbemiddeling en werkloosheid. — Voorwaarden tot het bekomen van werkloosheidsuitkeringen. — Begrippen bezoldiging, arbeid en onbezoldigde arbeid.

Artikel 77 van het Besluit van de Regent d.d. 26 mei 1945 verbindt aan de aanspraak op werkloosheidsuitkering de voorwaarde zowel zonder bezoldiging als zonder werk te zijn, zodat degenen die onbezoldigde arbeid verricht zijn aanspraak op werkloosheidsuitkering daardoor alleen niet verbeurt.

Bak t/ Rijksdienst voor arbeidsvoorziening.

Arrest nr 8901.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de beslissing dd. 21 september 1960, waarbij de commissie van beroep in zaken van werkloosheid het beroep van verzoeker tegen de beslissing te zijnen opzichte genomen door de klachtencommissie te Tongeren afwijst;

Overwegende dat verzoeker, die sedert 2 maart 1959 werkloos was en werkloosheidsuitkering ontving, op 16 maart 1960, tijdens de normale werkuren, aan het werk werd bevonden aan een voor rekening van zijn zoon in opbouw zijnde woning, hoewel hij diezelfde dag zijn controlekaart had laten afstempelen; dat de directeur van het gewestelijk bureau van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening te Tongeren hem om die reden, bij beslissing dd. 26 maart 1960, de werkloosheidsuitkeringen vanaf 16 maart 1960 ontzegde tot hij de verbintenis zou aangaan zijn bedrijvigheid stop te zetten, de vanaf die datum ontvangen uitkeringen terugvorderde en hem, op grond van artikel 99 van het besluit van de Regent van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst, met ingang van 28 maart 1960, voor de duur van zes weken van het recht op werkloosheidsuitkeringen uitsloot; dat die beslissing, waartegen verzoeker beroep had ingesteld, op 14 april

1960 door de klachtencommissie te Tongeren werd bekrachtigd; dat verzoeker op 11 mei 1960 tegen de beslissing van de klachtencommissie beroep instelde en dat daarop de bestreden beslissing werd genomen;

Overwegende dat verzoeker doet gelden dat de bestreden beslissing artikel 77 van bovengenoemd besluit van de Regent van 26 mei 1945 schendt, doordat de commissie van beroep aan de voorwaarden welke die bepaling verbindt aan het genot van werkloosheidsuitkering, twee bijkomende voorwaarden toevoegt, namelijk dat het voor rekening van een derde persoon zonder loon uitgevoerde werk niet belangrijk mag zijn en aan die persoon geen onrechtstreeks voordeel mag bezorgen;

Overwegende dat de bestreden beslissing steunt op de considerans dat «aannemen dat het de vergoede werklozen te allen tijde vrijstaat om het even welk werk te verrichten zonder enig gevaar te lopen hun recht op werkloosheidsuitkeringen te verliezen zolang het niet bewezen is dat ze hiervoor enige vergoeding of loon ontvangen, hierop neerkomt dat de geest van artikel 77 volledig wordt overtreden en dat het praktisch onmogelijk wordt nog controle over de werklozen uit te oefenen; dat artikel 77 logischerwijze moet geïnterpreteerd worden in deze zin dat het werken voor rekening van derden het uitkeren van werkloosheidsvergoedingen belet vooral dan als het uitgevoerd werk belangrijk is, zoals hier het geval is; dat verzoeker immers toezicht houdt en daadwerkelijk behulpzaam is in het optrekken van een nieuw gebouw voor rekening van zijn zoon», en voorts dat «materiële voordelen hier onbetwistbaar bekomen werden uit hoofde van de tussenkomst van verzoeker in de bouw, vermits deze tussenkomst toeliet het loon van een arbeider te besparen»;

Overwegende dat, krachtens eerderevermeld artikel 77, op werklozensteun aanspraak kunnen maken de arbeiders die wegens omstandigheden onafhankelijk van hun wil zonder werk en zonder bezoldiging zijn, lichamelijk geschikt zijn en bereid elke behoorlijke betrekking te aanvaarden; dat die bepaling aan de aanspraak op werkloosheidsuitkering de voorwaarde verbindt zowel zonder bezoldiging als zonder werk te zijn, zodat degene die onbezoldigde arbeid verricht zijn aanspraak op werkloosheidsuitkering daardoor alleen niet verbeurt;

Overwegende dat de commissie van beroep wel vaststelt dat verzoeker niet zonder werk was, doch niet dat hij zelf hieruit enig materieel voordeel haalde of moest geacht worden dit te doen; dat uit haar beslissing derhalve niet blijkt dat verzoeker niet langer voldeed aan de voorwaarden die artikel 77 aan de aanspraak op werkloosheidsuitkering verbindt; dat het middel gegrond is;

Besluit :

Artikel 1.

De beslissing dd. 21 september 1960 van de commissie van beroep in zaken van werkloosheid is vernietigd.

Artikel 2.

Dit arrest zal in de registers van bovenvermelde commissie worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

Artikel 3.

De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde commissie.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer — 29 juni 1960.

Voorzitter : M. Maréchal.

Raadsheren : M.M. Paës en Screvens.

Openbaar Ministerie : M. Strijckmans,

Advocaat-generaal

Advocaten : Mrs. Humblet en Eeckhoud.

Strafvordering. — Art. 213 Wetboek van Strafvordering. — Eis van verwijzing door de burgerlijke partij alléén.

Als de feiten waarvan het Hof van Beroep te kennen heeft, slechts een politieovertreding uitmaken of een misdrijf waarvan de kennisneming aan de politierechter opgedragen wordt, heeft de burgerlijke partij het recht de verwijzing van de zaak te vragen krachtens artikel 213 van het Wetboek van Strafvordering. Aan deze vraag dient voldaan te worden zelfs indien de publieke partij zulke verwijzing niet gevorderd heeft.

Na zich onbevoegd verklaard te hebben, verwijst het Hof de zaak naar de H. Procureur Generaal tot zulk einde als naar recht.

O.M. en Cadron, Aloyse t/ Vekeman Aimé.

Verdacht van :

Te Balegem, de 1 december 1958, bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, doch zonder het inzicht om de persoon van een ander aan de randen, onvrijwillig slagen en verwondingen te hebben veroorzaakt aan De Calland Germaine.

Gezien het arrest van het Hof van Verbreking dd. 25 januari 1960 waarbij deze zaak naar dit Hof verwezen werd;

Overwegende dat de beroepen regelmatig zijn naar vorm en tijd;

Overwegende dat door het onderzoek voor het Hof gedaan gebleken is dat De Galland Germaine noch slagen noch verwondingen opliep tengevolge van de ten laste van betichte gelegde feiten;

Overwegende dat de feiten, zoals in de betichting omschreven, derhalve niet bewezen zijn maar dat zij gebeurlijk een politieovertreding uitmaken of een misdrijf waarvan de kennisneming aan de politierechter opgedragen wordt;

Overwegende dat ter zitting betichte verwittigd werd dat hij zich te verdedigen had op de volgende qualificaties der feiten;

« Te Balegem, op 1 december 1958 :

A. op de openbare weg als bestuurder, die een manoeuvre wou uitvoeren, de andere bestuurder niet te hebben laten voorgaan (art. 17 K.B. 8 april 1954, gewijzigd door art. 5 K.B. 4 juni 1958);

in ondergeschikte orde :

B. zijn stilstaand voertuig niet te hebben opgesteld rechts, met betrekking tot zijn rijrichting, zover mogelijk van de aslijn der rijbaan en vermits het voertuig meer dan 2 meter lang is evenwijdig met de aslijn (art. 32 K.B. 8 april 1954 gewijzigd door K.B. 4 juni 1958);

in nog meer ondergeschikte orde :

C. een verkeersbelemmering op de openbare weg niet te hebben gesignaleerd, namelijk tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag, door afbakingslichten met een voldoende lichtsterkte om bij helder weder van op ten minste 150 meter te kunnen worden waargenomen (art. 113 en 114 a K.B. 8 april 1954 gewijzigd door K.B. 4 juni 1958) »;

Overwegende nochtans dat de burgerlijke partij, onder voorbehoud van haar rechten en verhalen, namelijk onder het voordeel van de daden van stuiting van verjaring tegen de betichte, de verwijzing van de zaak vraagt krachtens art. 213 van het Wetboek van Strafvordering; dat aan deze vraag dient voldaan te worden;

Om deze redenen,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak,

Gezien de artikelen 11, 12, 16, 24, 31 tot 37 en 41 der wet van 15 juni 1935, artikelen 211 en 213 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting door de heer Voorzitter aangeduid;

Ontvangt de beroepen;

Stelt vast dat de betichting zoals in de dagvaarding omschreven niet bewezen is, doet dienvolgens het bestreden vonnis te niet;

En gezien de vraag van verwijzing door de burgerlijke partij gedaan, verklaart zich onbevoegd om over de andere aan de feiten gebeurlijk toepasselijke qualificaties uitspraak te doen;

Verklaart zich dientengevolge eveneens onbevoegd om over de burgerlijke belangen uitspraak te doen;

Verwijst de zaak naar de heer Procureur-generaal tot zulk einde als naar recht;

Behoudt de kosten voor.

NOOT: De voorziening in cassatie tegen dit arrest werd op 20 maart 1961 verworpen (zie arrest in Journal des Tribunaux 1962, blz. 59).

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 9 juni 1961.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Santenaire en Beeckman.

Advocaat-generaal : M. Matthijs.

Advokaten : Mrs. Beernaert (Roeselare) en Delvoye (Kortrijk).

1. Aanleg. — Begroting. — Duidelijk gebleken overdrijving. — Oogmerk tot ontduiking van de regelen van de aanleg. — Hoger beroep niet ontvankelijk.
 2. Aanleg. — Vordering tot schadeloosstelling wegens onrechtmatige daad. — Verscheidene eisers. — Titel. — Begrip. — Schade door ieder der eisers ondergaan. — Geen samentelling geoorloofd.
 3. Aanleg. — Hoofdeis. — Wedereis. — Ontstaan uit hetzelfde feit. — Begrip.
1. Wanneer het duidelijk is dat appellanten, die hun hoger beroep hebben beperkt tot dat deel van het aangevochten vonnis waarbij de eerste rechter hun wedereis onontvankelijk verklaarde, de begroting van die wedereis overdreven hebben ten einde het geschil vatbaar te maken voor hoger beroep, dient, bij toepassing van art. 35 bevoegdheidswet, hun rechtsmiddel niet ontvankelijk te worden verklaard.
2. Bij vordering tot schadeloosstelling wegens onrechtmatige daad ingesteld door meerdere eisers bestaat

de titel zoals bedoeld bij art. 25 bevoegdheidswet, of d.i. het rechtsfeit waarop de vordering onmiddellijk gegrond is, (nl. de oorzaak bedoeld bij art. 23 bevoegdheidswet), in de schade die ieder van de eisers door de onrechtmatige daad heeft geleden. Met het oog op het bepalen van de aanleg, mogen derhalve de bedragen der schade door ieder van de eisers ondergaan niet samengeteld worden.

3. Samenstelling van het bedrag van de hoofdeis en van het bedrag van de wedereis, met het oog op het bepalen van de aanleg, is slechts geoorloofd voor zoveel de wedereis uit de overeenkomst of uit het feit, dat aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt, ontstaat (art. 37 — par. 1 bevoegdheidswet); het begrip «feit» moet worden opgevat, niet in de zin van een loutere gebeurtenis, maar als rechtsfeit, dat dezelfde betekenis heeft als het begrip «oorzaak» in art. 23 der bevoegdheidswet.

Ontstaat niet uit het feit dat de oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt, de wedereis ingesteld tegen een medeverweerder strekkende tot schadeloosstelling wegens onrechtmatige daad, nl. het willekeurig verzet tegen de betaling van begrafeniskosten met gelden van de huwelijksgemeenschap, gedeponeerd in een bank, terwijl de hoofdeis ingesteld door de begrafenisondernemer strekte tot betaling van deze begrafeniskosten.

Allart Georges en anderen t./
Allart Blanche en anderen.

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten;
Gezien de stukken, o.m. in eensluidende uitgifte overgelegd, het vonnis der Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk, burgerlijke kamer met drie rechters de dato 20 juni 1958;

Overwegende dat het beroep tijdig en in regelmatige vorm werd ingesteld, dat echter de ontvankelijkheid van dit beroep betwist wordt;

Overwegende dat partijen gedagvaard werden door Demeulenaere Camilla, weduwe van Salembier Maurice, begrafenisondernemer, en dezès kinderen, in betaling — solidair of in solidum of voor hun erfelijk deel — van de begrafeniskosten van Vandebogaerde M.A., echtgenote van eerste appellant, meer de verwijsrente sedert 1 september 1959;

Overwegende dat Georges Allart en de echtgenoten Guillemin-Trenteseaux in hun besluiten betekend op 12 december 1957, hun schuld tegenover de familie Salembier erkenden, respectievelijk voor een bedrag van 51.402 en 28.368 F;

Overwegende dat in dezelfde besluiten appellanten het gemis aan betaling toeschreven aan de willekeurige weigering van geïntimeerden de schuld te laten kwijten met de gelden van de huwelijksgemeenschap Allart-Vandebogaerde, gedeponeerd in de Bank van de Société Générale, bijhuis te Kortrijk;

dat zij in het dispositief van hun besluiten, onder de benaming «tegenvordering» onder meer vorderden dat hun medeverweerders Delcourt-Allart in solidum zouden veroordeeld worden tot terugbetaling aan appellanten van de verwijsintresten, de gerechtelijke intresten en de kosten, in evenredigheid der sommen van 51.402 F en 28.368 F;

dat zij de hoofdvordering en de tegenvordering «in ieder harer hoofden en ten overstaan van elke partij» schatten op een som van meer dan 25.000 F;

Overwegende dat de eerste rechter appellanten veroordeelde tot betaling van het door hen erkende bedrag

(51.402 F en 28.368 F) meer de verwijs- en de gerechtelijke intresten alsook de kosten;

Overwegende dat het beroep is tot dat deel van het bestreden vonnis waarbij de eerste rechter de tegenvordering onontvankelijk verklaarde op de overweging dat het een tegenvordering gold (appellanten houden thans voor dat hun incidentele vordering eigenlijk een eis in vrijwaring is) die slechts kon worden gericht tegen de eiser en niet tegen een medeverweerder;

Overwegende dat enkel het hoger omschreven deel van de tegenvordering of van de eis in vrijwaring aan de beoordeling van het Hof onderworpen wordt;

Overwegende dat Georges Allart boven de hoofdsom een bedrag van 22.779 F heeft betaald voor intresten en kosten, en de echtgenoten Guillemin-Trenteseaux een bedrag van 12.419 F;

Overwegende dat het duidelijk is dat appellanten de begroting van het kwestieus deel van de tegenvordering overdreven hebben ten einde het geschil vatbaar te maken voor beroep;

dat immers een benaderende berekening moest doen vaststellen dat intresten en kosten zeker de som van 25.000 F niet zouden bereiken, zelfs met bijvoeging van de staat van avoué Smagghe, te verdelen tussen appellanten;

Overwegende dat de rente vanaf 10 augustus 1958 en de kosten van beroep ter zake niet in aanmerking komen (art. 22 der bevoegdheidswet);

Overwegende dat bij toepassing van art. 35 van deze wet het beroep niet ontvankelijk moet worden verklaard;

Overwegende dat appellanten te vergeefs beweren dat het bedrag der schade door ieder der appellanten ondergaan dient te worden samengesteld, gelijkvormig de bepalingen van de artikelen 23 en 25 der bevoegdheidswet, zodat het bedrag van de eis 35.189 F beloopt;

Overwegende dat de vordering gesteund is op een quasi-delictuele fout, namelijk op het willekeurig verzet tegen de betaling der begrafeniskosten met gelden van voormelde bankrekening;

Overwegende dat het bedrag van vorderingen ingesteld door meerdere eisers slechts mag worden samengeteld om de aanleg te bepalen indien deze vorderingen steunen op één zelfde titel; dat het begrip «titel» gelijk staat met het begrip «oorzaak» in art. 23 der bevoegdheidswet, dit is het rechtsfeit waarop de vordering onmiddellijk gegrond is (Beroep Gent 11-6-1959, R.W. 1959-1960, bl. 736);

Overwegende dat waar het gaat — zoals in casu — om een vordering tot schadeloosstelling wegens onrechtmatige daad, de titel of de oorzaak van de eis in de schade bestaat die ieder van de eisers door de onrechtmatige daad heeft geleden;

Overwegende dat, voor zoveel de incidentele vordering als een tegenvordering wordt aangezien, art. 37 § 1 laatste alinea der bevoegdheidswet niet toepasselijk is en haar bedrag derhalve niet mag samengeteld met dit van de hoofdvordering; dat immers het begrip «feit dat aan de oorspronkelijke eis ten grondslag ligt» moet worden opgevat, niet in de zin van een loutere gebeurtenis, maar als rechtsfeit dat dezelfde betekenis heeft als het begrip «oorzaak» in art. 23 (Verbr. 2-4-59, J.T. bl. 702 en 703); dat ter zake de oorspronkelijke eis steunde op een schuld hoofdens begrafeniskosten, terwijl de tegeneis strekte tot schadeloosstelling wegens quasi-delictuele fout;

Overwegende dat dezelfde argumentatie geldt indien de rechtsvordering van appellanten als eis in vrijwaring wordt opgevat;

Overwegende ten slotte dat de omstandigheid dat de

kwestieuze begrafeniskosten niet betaald werden omdat geïntimeerden in proces waren tegen appellanten betreffende de vereffening en deling van de huwelijks-gemeenschap Allart Georges Vandenbogaerde Marie-Antoinette en van de nalatenschap van deze laatste niet medebrengt dat het onderhavig geschil een incident is van gezegde procedure; dat het Hof deze procedure niet kent;

dat, anderzijds appellanten vergoedingen vorderen, ieder voor de persoonlijk geleden schade, dit alles buiten alle verrichtingen van een procedure in vereffening en deling;

dat zij zelfs niet vorderen dat geïntimeerden het ganse bedrag van de aan de huwelijks-gemeenschap en nalatenschap berokkende schade zouden inbrengen;

Om deze redenen,

het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere besluiten als ongegrond verwerpend,

Gehoord in openbare terechtzitting de heer eerste advocaat-generaal Vanhoudt in zijn advies;

Verklaart het beroep niet ontvankelijk defectu summae;

Veroordeelt appellanten in de kosten van de aanleg;

Beveelt de afscheiding der kosten ten behoeve van Mter De Cordier, pleitbezorger die ter terechtzitting bevestigde de voorschotten te hebben gedaan.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 22 januari 1962.

Voorzitter : M. Struye de Swielande.

Rechters : M.M. Van Bever en Dewulf.

Advokaten : Mrs. L. Martens en Lagae.

Herziening van tuchtstraffen wegens incivisme (wet van 24 december 1953). — Kan het opleggen door een bestuurlijke overheid van een tuchtmaatregel, die door een hogere instantie ongegrond of te zwaar wordt geacht, als een fout worden aangemerkt? — Door wie zijn de pensioenbijdragen voor de periode van non-activiteit verschuldigd?

Een bestuurlijke overheid, die als een bij de wet ingestelde disciplinaire rechtsmacht optreedt, begaat geen fout, wanneer zij, mits naleving van al de ter zake geldende vormvoorschriften, een tuchtmaatregel oplegt, ook al mocht die maatregel door een hogere instantie ongegrond of te zwaar geacht worden. Het tegenovergestelde aannemen zou neerkomen op het ontnemen van ieder soeverein appreciatievermogen nopens de schuld, wat toch tot de essentie van de instelling van iedere tucht- of strafrechtsmacht behoort.

Het behoort overigens niet tot de bevoegdheid van de rechterlijke macht te onderzoeken of een door de bevoegde bestuurlijke overheid opgelegde disciplinaire straf al dan niet op voldoende gronden berust.

De pensioenbijdragen voor de periode van non-activiteit moeten door de belanghebbenden zelf worden gedragen. (Zie nader het vonnis.)

Van de Velde t/ Stad Gent.

Overwegende dat de eiser, wegens zijn gedragingen tijdens de vijandelijke bezetting, bij beslissing van de

gemeenteraad der Stad Gent d.d. 9 april 1945 ontzet werd uit zijn ambt van politieagent, met ingang van 1 november 1944;

Overwegende dat, ingevolge een herzieningsprocedure, ingesteld op grond van de wet van 24 december 1953, deze tuchtstraf, bij K.B. van 10 augustus 1959, omgezet werd in een schorsing zonder wedde van één jaar met ingang van 1 november 1944;

dat, overeenkomstig art. 7 dierzelfde wet, de eiser voor de periode van 1 november 1945 tot 31 oktober 1959 op nonactiviteit werd gesteld met de symbolische jaarwedde van één frank;

Overwegende dat het onderhavig geschil betrekking heeft tot de kwestie of voor die periode van nonactiviteit de afhoudingen voor het pensioen van de eiser — hetzij terzake in totaal 76.104 F — ten laste zijn van de verweerster dan wel van de eiser;

dat deze laatste vordert dat de Stad Gent zou veroordeeld worden: 1) tot de terugbetaling van de sommen dewelke zij, als afkorting op de voormelde som, reeds afgehouden heeft op de wedden van de eiser, hetzij 31.500 F;

2) tot het uitkeren van de som van 76.104 F aan een door de rechtbank aan te duiden gerechtelijk bewaarder, met opdracht aan deze laatste om die som over te maken aan de stedelijke pensioenkas;

Overwegende dat de vordering in de eerste plaats gesteund is op een zobeweerde fout van de Stad Gent, fout die hierin zou bestaan dat de eiser in 1945 zonder gegronde redenen werd afgezet en dat de Stad in de loop van de herzieningsprocedure bij haar oorspronkelijk standpunt zou gebleven zijn;

dat de eiser staande houdt dat de Stad de uit die fout voortvloeiende nadelige gevolgen op gebied van zijn pensioen dient goed te maken door zelf de bijdragen voor pensioen voor de periode van nonactiviteit te haren laste te nemen;

Overwegende dienaangaande, dat een bestuurlijke overheid die optreedt als door de wet ingestelde disciplinaire rechtsmacht, geen fout begaat wanneer zij, mits naleving van al de ter zake geldende vormvoorschriften, een tuchtmaatregel oplegt, ook al mocht een hogere instantie die maatregel ongegrond of te zwaar geacht hebben;

dat het tegenovergestelde aannemen zou neerkomen op het ontnemen van ieder soeverein appreciatievermogen nopens de schuld, wat toch tot de essentie behoort van de instelling van iedere tucht of strafrechtsmacht;

Overwegende dat al de beschouwingen door de eiser naar voren gebracht omtrent het al of niet gegrond zijn van de oorspronkelijk opgelegde straf derhalve als niet dienend mogen voorbijgegaan worden;

dat het trouwens niet tot de bevoegdheid van de rechterlijke macht behoort te onderzoeken of een door de bevoegde bestuurlijke overheid opgelegde disciplinaire straf al dan niet op voldoende gronden berust;

Overwegende dat de eiser ook vruchteloos in de bepalingen van de meergenoemde wet van 24 december 1953 steun tracht te vinden om zijn eis te staven;

dat immers het door hem ingeroepen artikel 8 dier wet met betrekking tot de pensioenaanspraken enkel bepaalt: 1) dat de duur van de op nonactiviteitsstelling als werkelijke diensttijd medegerekend wordt en 2) dat, bij de berekening van het weddegemiddelde dat tot pensioengrondslag dient, eventueel de activiteitswedde in aanmerking genomen wordt welke de belanghebbende zou genoten hebben indien hij in dienst gebleven ware;

dat geen enkel dezer bepalingen inhoudt dat om het aldus te bepalen pensioen te bekomen geen afhoudingen dienen gedaan te worden of dat die afhoudingen ten laste zijn van de betrokken openbare besturen;

Overwegende dat zulks ook niet blijkt uit de tekst of de geest van artikel 7 ;

dat, integendeel, de wordingsgeschiedenis van dit artikel er duidelijk op wijst dat de afhoudingen voor pensioen voor degenen die, zoals de eiser, na herziening nog aan enigerlei straf onderworpen bleven, ten hunnen eigen laste dienen te blijven ;

dat, inderdaad, het oorspronkelijk regeringsontwerp de verplichting inhield van een nonactiviteitswedde te bepalen (§ 3) ;

dat echter, na amendering door de regering, de hier-vorenbedoelde paragrafen weggelaten werden en vervangen werden door het huidige § 2, zulks ingevolge het verzet van de lagere besturen, die voor de financiële gevolgen vreesden (verslag voor de Senaat, Parlementaire bescheiden, Senaat, 19 53-1954, nr 8) ;

dat hieruit duidelijk blijkt dat de wetgever aan de bedoelde personen niet eens het bedrag van de afhoudingen voor hun pensioen heeft willen toekennen onder vorm van nonactiviteitswedde ;

Overwegende, verder, dat, luidens artikel 4 van het pensioenstatuut van het Gentse Stadspersoneel, in geval van terbeschikkingstelling van deelnemers de afhoudingen dienen te geschieden op de wedde welke zij zouden ontvangen hebben, waren zij in werkelijke dienst gebleven ;

dat ter zake, de op non-activiteitsstelling van de eiser dient beschouwd te worden als terbeschikkingstelling, zodat de Stad terecht reeds de som van 31.500 F afgehouden heeft als bijdrage voor het pensioen van de eiser ;

Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt dat de eis niet gegrond is ;

Om deze redenen :

de rechtbank,

Gelet op de artt. 2, 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere conclusies van de hand wijzende ,

Wijst de eis af als ongegrond ;

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE HASSELT

4e Kamer. — 3 januari 1962.

Voorzitter : M. Pexsters, alleenrechtsprekend rechter

O.M. : M. Moens.

Advokaat : Mr. P. Knapen.

Jachtrecht. — Private jachtwachter jachtmisdrijf vaststellend buiten het gebied, dat onder zijn bewaking ligt. — Gewoon getuige. — In geval van poging tot omkoping geen toepassing van art. 252 van het Strafwetboek. — Geen toepassing van art. 223 van het Strafwetboek bij gemis aan valse getuigenis.

Wanneer een private jachtwachter een jachtmisdrijf vaststelt op een gebied dat niet aan zijn toezicht is onderworpen handelt hij als een gewoon getuige. In geval van poging tot omkoping is dit niet een misdrijf betoogd door artikel 252 van het Strafwetboek en is dit ook geen verleiding van getuige betoogd door art. 223 van het Strafwetboek bij gemis aan valse getuigenis.

O.M. t/ Lindekens Gerard en Lindekens Jacques.

Beticht van te Velm op 3 september 1961 : de eerste :

A) gepoogd te hebben een ambtenaar, openbaar officier of een met een openbare bediening belast persoon door beloften, aanbiedingen, giften of geschenken om te kopen om zelf een rechtmatige doch geen vergoeding medebrengende daad van zijn ambt of bediening ; ofwel de onthouding van een daad die tot de kring van zijn ambtsplichten behoort, te bekomen het voor-nemen om het misdrijf te plegen zich geopenbaard hebbende door uitwendige daden, welke een begin van uitvoering van dat misdrijf uitmaken en welke alleen wegens omstandigheden onafhankelijk van de wil van de dader, werden gestaakt of hun uitwerking hebben gemist ;

B) gejaagd te hebben buiten de tijdstippen door het Staatsbestuur bepaald ;

de tweede :

C) jagende te zijn bevonden zonder het bewijs te kunnen leveren dat hij voorzien was van een verlof tot jachtwapendracht ;

D) gejaagd te hebben buiten de tijdstippen door het Staatsbestuur bepaald ;

E) geweigerd of nagelaten te hebben het wapen waarvan hij drager was of gebruik had gemaakt, onmiddellijk af te geven aan de bestatiger van het misdrijf ;

F) een sportwapen te hebben gedragen zonder wettige redenen.

Gezien de stukken van het rechtsgeding ;

Gehoord, in openbare zitting, het verhoor van de zaak en de lezing van het proces-verbaal ;

Gehoord, de getuige in zijn verklaringen, alsmede de betichten in hun gezegden en middelen van verdediging ; bijgestaan door Mter Paul Knapen, advocaat te Sint-Truiden, pleittende in het Nederlands ;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn samenvatting van de zaak en zijn conclusiën ;

Overwegende dat de verjaring rechtsgeldig werd onderbroken ;

Overwegende dat eerste betichte vervolgd werd onder lit. A) der dagvaarding om een boswachter, persoon vermeld in art. 252 van het strafwetboek in de omstandigheden in dit artikel vermeld, te hebben willen omkopen ; dat deze betichting niet bewezen is ;

Overwegende dat eerste betichte toegeeft 500 F. aan voormelde boswachter bij hem aan huis te hebben ter hand gesteld met verzoek geen aangifte te doen van het schieten van een haas in gesloten jachtijd door eerste betichte toegegeven en dat de boswachter trots het verzoek van eerste betichte aan de hoofdwachter der Sint-Hubertusclub ter kennis bracht, die hiervoor proces-verbaal opstelde ;

Overwegende dat blijkt uit de stukken van de bundel dat voormelde haas werd geschoten door eerste betichte op zijn jachtgoed dan wanneer de boswachter waarvan sprake aldaar in zijn hoedanigheid van politieofficier geen bevoegdheid had om op te treden en ter zake enkel als een gewoon getuige der feiten heeft gehandeld ; (zie Pandectes Belges T 26 Corruption blz. 1055 nr. 15 — Législation de la Chasse en Belgique door Braas pp. 223 en 224 voetnotas 8 en 9 ; Les Novelles V° Chasse p. 834 nr. 428)

Overwegende dat de gedraging van eerste betichte ook niet kan beschouwd worden als een verleiding van getuige zoals bepaald bij art. 223 van het strafwetboek bij gebreke aan het materiële feit van valse getuigenis ; (Cass. 2 december 1940 Pas. 1940, I, 309)

Overwegende dat het feit B) der dagvaarding ten

laste van eerste betichte en de feiten C) D) E) en F) ten laste van tweede betichte bewezen zijn ;

Overwegende dat hetzelfde strafbaar feit ten grondslag ligt van de betichten C) en D) en er voor beiden maar één straf dient te worden uitgesproken, namelijk de zwaarste luidens art. 65 van het strafwetboek ;

Overwegende dat ter zitting van 13 december 1961 Mter Fritz Willems, advocaat-pleitbezorger te Hasselt, zich burgerlijke partij stelde solidair tegen de twee betichten, voornoemd, namens : de « Union Professionnelle du Royal St-Hubert Club de Belgique », vertegenwoordigd door de heer Vanderbulcken, wonende Koningin Astridlaan, 45, te La Hulpe, haar voorzitter daartoe door de standregelen gemachtigd, en een schadevergoeding vorderde van 500 F. meer de gerechtelijke interessen en de kosten ;

Dat deze stelling van burgerlijke partij ontvankelijk is en gegrond tot beloop van 1 F. ;

Gezien de hiernavolgende artikelen door de heer Voorzitter ter zitting aangeduid : art. 1382 BWB-KB. 28-12-1950 ; art. 184 K.B. 29-9-1938 (wetboek van de met het zegel gelijkgestelde taxes gew. door art. 120 wet 14-2-1961) ; Wetboek van Rechtspleging in strafzaken 191, 194 ; Art. 1 wet 5-3-1952 ; Wetboek van strafrecht artt. 40, 50, 65 ; Wet van 15 juni 1935 artt. 2, 14, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 41 ; Art. 6714-20 wet 28-2-1882 gew. door deze van 4-4-1900 ; Cass. 18-5-1931, pas. 1931, I, 170 ; art. 3 wet 30-7-1922 ; artt. 13 en 17 wet 3-1-1933 ;

Om deze beweegredenen :

De rechtbank, statuerende op tegenspraak ten opzichte van de beide betichten, voornoemd, verklaart eerste betichte niet schuldig aan het feit hem onder lit. A der dagvaarding ten laste gelegd en spreekt hem hiervan vrij ;

Verklaart eerste betichte schuldig aan het feit B der dagvaarding en veroordeelt hem voor dit feit tot een geldboete van 50 F., gebracht op 1.000 F., subsidiair tien dagen gevangenzitting ;

Verklaart tweede betichte schuldig aan de feiten C) D) E) en F) hem ten laste gelegd zoals in de voorgaande beweegredenen omschreven ;

Dienvolgens veroordeelt tweede betichte ;

voor de feiten C) en D) samen : tot één geldboete van 100 F., gebracht op 2.000 F., subsidiair vijftien dagen gevangenzitting ;

voor het feit E) : tot een geldboete van 100 F., gebracht op 2.000 F., subsidiair vijftien dagen gevangenzitting ;

voor het feit F) : tot een geldboete van 100 F., gebracht op 2.000 F., subsidiair vijftien dagen gevangenzitting ;

Verklaart verbeurd het aangeslagen tweeloopjachtgeweer, kal. 12 nr. 13895 en de luchtkarabijn kal. 4 1/2 mm, merk Dianna, en beveelt dat de overige aangeslagen voorwerpen aan de rechtmatige eigenaar zullen worden teruggegeven (O.S. 223/1961) ;

Veroordeelt tweede betichte tot betaling van het ont-doken zegelrecht, zijnde 2.400 F. het strafbaar feit hebbende plaats gehad op 3-9-1961 zijnde een zondag ;

Verklaart de eis van de burgerlijke partij ontvankelijk en gegrond zoals in de voorgaande beweegredenen aangehaald, dienvolgens veroordeelt beide betichten solidair te betalen aan de burgerlijke partij « Union Professionnelle du Royal St-Hubert Club de Belgique » het bedrag van 1 F. en de kosten van stelling en wijst deze burgerlijke partij af van haar meerdere aanspraken ;

Verwijst de twee betichten ieder in 1/2 der kosten van het rechtsgeding berekend op de som van 174 in het geheel ;

Een aangezien het niet bewezen is dat tweede betichte reeds veroordeeld is geweest tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan drie maanden en dat er bijzondere redenen bestaan tot toepassing te zijnen voordele van art. 9 der wet van 31-5-1888, gewijzigd en vervangen door artt. 1, 2, 3, der wet van 14-11-1947, daar men mag hopen dat hij zich aan dergelijke misdrijven niet meer zal schuldig maken ;

Zegt dat de uitvoering van dit vonnis zal worden opgeschort gedurende drie jaar wat betreft de hierboven tegen hem uitgesproken veroordeling tot geldboeten voor de feiten C), D) en F) die als niet bestaande zal worden beschouwd indien hij binnen dit tijdstip geen nieuwe veroordeling voor misdaad of delikt oploopt van meer dan één maand ;

De burgerlijke partij en het Openbaar Ministerie zijn gelast met de uitvoering van dit vonnis, elk voor hetgeen hem betreft.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

Kortgeding — 20 oktober 1961.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs. Lambert en Van Eeckhout.

Bevoegdheid van de rechter in kortgeding. — Deskundig onderzoek. — Geen onverwijldde spoed wanneer de eiser dezelfde maatregel reeds voor de rechtbank bij wedereis had kunnen vorderen.

De rechter in kortgeding is bij onverwijldde spoed bevoegd een deskundig onderzoek te bevelen. Deze onverwijldde spoed bestaat niet, wanneer het door de schuld van eiser is, dat hij dezelfde maatregel niet bij wedereis voor de rechtbank, waartoe hij gelegenheid had, gevorderd heeft.

Berkein t/ P.V.B.A. Vandeneynde.

Toepassende artt. 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 ; Gezien de daging van 14 oktober 1961, waarbij eiser jegens verweerster de aanstelling van een deskundige met welbepaalde opdracht vordert ;

Overwegende dat verweerster uit kracht van een overeenkomst tussen partijen dd. 10 december 1959 plakwerken heeft uitgevoerd aan huizen, die eiser als hoofdaannemer voor de bouwmaatschappij « Volksbelang » te Wevelgem moest oprichten ;

dat de huizen sinds 1 januari 1961 bewoond zijn ;

dat, volgens eiser, deze plakwerken zeer slecht werden uitgevoerd, de bouwheer eiser in vertoef heeft gesteld om ze in orde te brengen en eiser op zijn beurt zijn onderaannemer (de gedaagde P.V.B.A.) door aangetekend schrijven van 10 juni 1961 in gebreke heeft gesteld, zonder vanwege de P.V.B.A. enig antwoord of reactie te ontvangen ;

dat eiser de herstellingen dringend moet doen zodat de feitelijke toestand zal veranderen en vastlegging van deze toestand noodzakelijk is ;

Overwegende dat eiser ten gronde blijkbaar art. 1144 B.W. wil toepassen ;

Overwegende dat wij enkel bij onverwijldde spoed bevoegd zijn ; dat deze onverwijldde spoed niet bestaat

wanneer het door de schuld van de eiser is dat hij dezelfde maatregel, namelijk deskundig onderzoek, tot heden niet heeft bekomen vermits in dergelijk geval de ingeroepen onverwijde spoed haar oorsprong vindt in eisers nalatigheid;

Overwegende dat de onverwijde spoed ter zake niet bestaat vermits Berkein door de P.V.B.A. op 13 mei 1961 werd gedagvaard tot betaling van de herstelplakwerken en Berkein in dit bodemgeschil nagelaten heeft de heden gevraagde onderzoeksmaatregel te vorderen, hoewel hij daartoe alle tijd had;

dat Berkein inderdaad op 6 juli 1961 besluiten nam (weze na de in gebrekestelling van de P.V.B.A. door Berkein op 10 juni 1961) en dat hij bij de aanvang van de motivering van zijn wedereis het volgende zegt: «Overwegende dat er door aanlegger nog herstellingen te doen zijn van slechte werken (afgevalen zolderingen en muren) door hem uitgevoerd voor verweerster;

dat aanlegger steeds geweigerd heeft in te gaan op verweerders pogingen om deze herstellingen uit te voeren en niet antwoordde op het aangetekend schrijven »;

Overwegende dat Berkein die hier tegenover de P.V.B.A. Vandeneynde bij wedereis de toepassing van art. 1144 B.W. kon vorderen en subsidiair deskundig onderzoek vragen, nagelaten heeft dit te doen;

dat hij bovendien de op 12 september 1961 gefixeerde zaak niet weerhield;

dat hij dienvolgens op 14 oktober 1961 rustig ten gronde kon bekomen hebben datgene wat hij thans vordert zodat wij onbevoegd zijn bij gemis aan onverwijde spoed (R.P.D.B., V° Référés, n°s 27, 29 en 225);

Om deze redenen,

Wij, André van Lerberghe, Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Kortrijk, zetelend in kortgeding, bijgestaan door de Referendaris Michiel Vandeckerkhove,

Verklaren ons volstrekt onbevoegd, kosten ten laste van eiser;

Verklaren dit bevelschrift uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling;

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 5 april 1961.

Voorzitter: M. R. C. Diels.

Rechters: M.M. R. Proost en J. Huysmans.

Referendaris: M. K. Van den Bossche.

Advokaten: Mrs. Van der Haegen en Ooms.

Strafzaken. — Wetboek van Strafvordering. — Artikel 4. — Rechtsregel «Electa una via». — Draagwijde.

De rechtsregel «Electa una via non datur recursus ad alteram» is alleen een regel van strafrechtsoverdring; deze regel is niet toepasselijk wanneer de vordering ingeleid voor de burgerlijke rechtbank op een andere rechtsgrond steunt, dan deze welke ingeleid werd vóór de strafrechter.

Kielse Asfaltfabriek t/ N.M.B.S.

Gezien het inleidend exploit op 19 augustus 1960 betekend;

Overwegende dat de eis ertoe strekt verweerster te horen veroordelen om aan aanlegster te betalen de som van 6.543 F, vermeerderd met 10 % voor algemene onkosten of 654 F, zijnde het saldo van de factuur d.d. 26 juni 1957 wegens uitvoering van asfaltwerken in het Centraal Station te Antwerpen, samen met de verwijlsintresten, de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding;

Overwegende dat verweerster het saldo van 6.543 F niet betwist; dat verweerster nochtans voorhoudt dat in dit bedrag reeds de 10 % voor algemene onkosten begrepen zijn; dat aanlegster in gebreke blijft en niet aanbiedt te bewijzen dat buiten het bedrag van 6.543 F nog een som van 654 F voor algemene onkosten zou verschuldigd zijn;

Overwegende dat verweerster weigert dit saldo te voldoen om reden dat volgens haar, aanlegster schuldenaar is van een gelijk bedrag, wegens schade, tijdens de uitvoering der werken toegebracht aan een lift van het Centraal Station, eigendom van verweerster;

Overwegende dat uit de bestanddelen der zaak blijkt dat op 25 september 1956 schade werd toegebracht aan een lift van het Centraal Station te Antwerpen; dat een zekere Dom Jozef, aangestelde van aanlegster, alsook deze laatste, in hoedanigheid van burgerlijke verantwoordelijke voor haar aangestelde, voor de Politie rechtbank te Antwerpen werd gedagvaard wegens inbreuk op artikel 6 van het K.B. van 25 augustus 1937, om schade te hebben toegebracht aan een gebouw van de N.M.B.S.; dat bij vonnis van de Rechtbank van eerste Aanleg, Correctionele Kamer zetelend in graad van Beroep, d.d. 28 januari 1958, Dom Jozef werd vrijgesproken en aanlegster buiten zaken werd gesteld zonder kosten; dat de Rechtbank zich onbevoegd verklaard heeft om over de eis der burgerlijke partij, waartoe verweerster zich had aangesteld te kennen;

Overwegende dat verweerster zich thans echter beroept op de overeenkomst, tussen partijen gesloten, om vergoeding van de schade te bekomen;

Overwegende dat aanlegster tevergeefs aanvoert dat de eis in schadevergoeding verjaard is; dat immers deze vordering vanwege verweerster niet meer gesteund is op een strafbaar feit, doch op een overeenkomst; dat dan ook ter zake de dertigjarige verjaring van toepassing is;

Overwegende dat aanlegster, eveneens ten onrechte, staande houdt dat verweerster niet meer gerechtigd is een vordering «ex contractu» in te stellen;

Overwegende dat immers de rechtsregel «Electa una via non datur recursus ad alteram» alleen een regel van strafrechtsoverdring is (artikel 4 van het Wetboek van Strafrechtspleging); dat deze regel niet toepasselijk is wanneer de vordering ingeleid voor de burgerlijke rechtbank op een andere rechtsgrond steunt, dan deze welke ingeleid werd voor de strafrechter;

Overwegende dat buiten betwisting is tussen partijen dat aanlegster, in haar hoedanigheid van aannemer van werken, zich ten overstaan van verweerster verbonden heeft alle schade te vergoeden, van welke aard ook, die bij haar aanneming zou overkomen; dat de litigieuze schade ontstaan is tijdens de uitvoering der aannemingswerken door aanlegster;

Overwegende dat derhalve aanlegster «ex contractu» ertoe gehouden is de schade aan de lift van verweerster toegebracht, te vergoeden;

Overwegende dat weliswaar aanlegster het bedrag der schade betwist; dat verweerster nochtans aanlegster bij aangetekend schrijven d.d. 27 september 1956 aangemaand heeft tegenwoordig te zijn op 2 oktober 1956 op de tegensprekelijke vaststelling der schade;

dat aanlegster aan dit schrijven geen gevolg heeft gegeven; dat aanlegster dan ook zelf de gevolgen van haar nalatigheid dient te dragen; dat de raming der schade, zoals door verweerster opgemaakt, als gegrond voorkomt;

Overwegende dat dienvolgens de eis ongegrond is;

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op artikelen 2, 37 en 41 van de Wet van 15 juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, vonnissende bij tegenspraak, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpend, verklaart de eis ontvankelijk doch ongegrond; wijst aanlegster af van haar vordering; verwijst aanlegster in de kosten van het geding, tot heden aan de zijde van verweerster begroot op 30 frank.

POLITIËRECHTBANK TE BERINGEN

8 november 1961.

Voorzitter : M. F. Vranken.
Advokaat : Mr. Warnants.

Wetgeving op de arbeid van vrouwen en kinderen. — Arbeid van kinderen beneden de 16 jaar in danszalen en andere gelijkaardige instellingen. — Voorwaarden opdat de overtreding van het verbod strafbaar zou zijn.

De wettelijke bepalingen betreffende het verbod in schouwburgen, danszalen en andere gelijkaardige instellingen kinderen van minder dan zestien jaar oud tot de arbeid te bezigen, zijn slechts van toepassing, indien de kinderen tewerk worden gesteld ten gevolge van een dienstcontract, waardoor zij onder het gezag, de leiding en het toezicht van een werkgever geplaatst worden.

De vader, die zijn dertienjarige dochter als zangeres onder zijn eigen toezicht laat optreden, terwijl hij zelf het orkest leidt, is, wanneer het bestaan van een dienstcontract niet bewezen is, niet strafbaar.

O.M. t/ Ulens.

Beticht van te Zolder de 23 en 24 april 1961 :

Als wettelijke vader, zijn kind minder dan 16 jaar oud, te hebben doen of laten werken in schouwburgen, musichals, dancings en nachtbars.

Gezien de stukken van het rechtsgeding ;

Gehoord in openbare zitting het vertoog der zaak en de lezing van het proces-verbaal ;

Gehoord het openbaar ministerie in zijn kort verhaal en zijn besluiten ;

Gehoord de betichte in zijn middelen van verdediging bij monde van zijn raadsman Mter Warnants voornoemd pleitend in het Nederlands ;

Overwegende dat de betichte niet ontkent dat hij de 23e en de 24e april 1961 en de 2e mei 1961 zijn dertienjarige dochter te Zolder als zangeres in dansgelegenheden heeft laten optreden, maar dat hij beweert dat dit feit niet strafbaar is en niet onder de toepassing valt van de wetgeving op de bescherming van de arbeid van vrouwen en kinderen ;

Overwegende dat artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 27 april 1927 bepaalt, dat de voorschriften van de wet op de arbeid van vrouwen en kinderen

toepasselijk worden gemaakt op het bezigen van kinderen beneden de 16 jaar voor ieder werk uitgevoerd, o.m. in danszalen en andere gelijkaardige instellingen ;

Dat het artikel 2 het tewerkstellen van kinderen beneden dezelfde leeftijd in de genoemde instellingen verbiedt ;

Overwegende dat het Koninklijk Besluit genomen werd krachtens de artikelen 2 en 4 van de wetten samengeordend bij Koninklijk Besluit van 28 februari 1919, waarbij aan de koning de macht verleend wordt om de beschikkingen van die wet uit te breiden tot elke andere arbeid die van aard is de gezondheid of de zedelijkheid van de kinderen in gevaar te brengen en om het gebruik van kinderen te verbieden voor werken, die hun krachten te boven gaan of die zij niet zonder gevaar kunnen verrichten ;

Overwegende dat uit deze bepalingen blijkt dat het bezigen van kinderen tot de arbeid verboden is ; dat het bijgevolg erop aankomt te weten wat hierdoor dient te verstaan te worden ;

Overwegende dat volgens de rechtsleer de wettelijke bepalingen slechts van toepassing zijn indien de kinderen ten gevolge van een dienstcontract te werk gesteld zijn, contract waardoor zij onder het gezag, de leiding en het toezicht van een werkgever gesteld worden (P. Horion, *Législation Sociale*, blz. 95; R. Pr. Droit Belge, v. Travail des femmes et enfants, nr 38 en 44) ;

Overwegende dat deze voorwaarde hier niet vervuld is ; dat de dochter van betichte slechts als zangeres is opgetreden onder het toezicht van haar vader, die zelf een klein orkest leidde en die ter afwisseling af en toe zijn dochter samen met het orkest een lied deed uitvoeren ;

Dat hier van een dienstcontract tussen vader en dochter zeker geen sprake kan zijn ;

Dat het bewijs ook niet geleverd is, dat de betichte handelend als vader een dergelijk contract met een ander zou gesloten hebben, waardoor zijn dochter onder het toezicht en het gezag van een andere werkgever zou geplaatst zijn ;

Overwegende dat het feit ten laste gelegd van de betichte derhalve niet voldoende bewezen is ;

Om deze redenen :

Gelet op de artikelen door de heer Voorzitter ter zitting aangeduid ;

Art. 159-161 en 162 van het wetboek van strafvordering ; de artikelen 11, 12, 21, 31 tot 37 der wet van 15 juni 1935 ;

De Rechtbank, beslissende op tegenspraak :

Spreekt de betichte vrij van het hem ten laste gelegde feit en ontslaat hem van de vervolging zonder kosten ;

Gelast het Openbaar Ministerie met de uitvoering van dit vonnis voor zoveel het hem aangaat ;

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BOEKBESPREKING

Prof. Baron Louis Fredericq, met de medewerking van **Jhr. Simon Fredericq**, **Handboek van Belgisch handelsrecht. I.** — Brussel, Etablissements Emile Bruylant. 1962. 824 p.

Kort na de vervlaamsingsmaatregelen aan de Gentse universiteit ondernam, in 1927, de jonge hoogleraar, die gelast was geworden met de Nederlandse cursus van handelsrecht, de uitgave van een uitvoerig werk onder de titel « Beginnelsen van het Belgisch handelsrecht ». Dit initiatief van Prof. Louis Fredericq werd in de Vlaamse rechtswereld met een bijzondere voldoening begroet. Inderdaad, op het gebied van het handelsrecht, minder nog dan voor andere rechtstakken, beschikten wij over geen enkel wetenschappelijk werk in het Nederlands dat als leidraad kon dienen voor studie en praktijk. Buiten een paar schoolboeken, bestemd voor het middelbaar onderwijs, bestond er volstrekt niets. Het eerste deel der « Beginnelsen » van Fredericq was een uitmuntend werk, niet alleen wat de taal en de terminologie betrof, maar vooral wat aangaang de wetenschappelijke bewerking van de stof. Een grote helderheid gaf het een bijzondere pedagogische waarde voor het universitair onderwijs; naast de wetgeving werd een zeer uitgebreide jurisprudentie er in ontleed en de belangstellenden vonden er bij elk hoofdstuk een volledige juridische bibliographie over het behandelde onderwerp. Dit eerste deel bestreek reeds een belangrijk gebied van het handelsrecht, namelijk datgene aangaande handelsdaden, kooplieden, handelsovereenkomsten van verkoop, pand en warrant, contracten met handelsagenten, handelseffecten, bankverrichtingen, checks en rekeningen-courant. Te oordelen naar de omvang van dit eerste deel dienden er nog wel verschillende te volgen alvorens het handelsrecht volledig zou bewerkt zijn en het was de algemene wens dat Prof. Fredericq zo spoedig mogelijk aan de Vlaamse wetenschap de volgende delen zou bezorgen.

Reeds in 1931 verscheen er een tweede deel van dit belangrijk werk, waarin het volledig vennootschapsrecht werd behandeld en in 1935 volgde een derde deel, gewijd aan de faillissementen en alle aangelegenheden die hiermede verband houden. Deze drie delen kenden een zo groot succes dat ook een Franse uitgave ervan nodig werd onder de titel « Principes de droit commercial belge ».

Jammer genoeg is het werk van Prof. Fredericq verder onvolledig gebleven, zodat er nog belangrijke hoofdstukken aan ontbraken, zoals b.v. de verzekeringen, het vervoercontract, e.z.m.

Na de bevrijding is dan Prof. Fredericq de uitgave begonnen van zijn groot « Traité de droit commercial belge », waarvan thans reeds tien delen verschenen zijn, dat de stof werkelijk volledig uitput en dat een van de meesterwerken is der Belgische rechtsliteratuur, dat de auteur een internationale faam heeft bezorgd.

Ondertussen bleven de Vlaamse juristen het toch wel betreuren dat de zo onontbeerlijke uitgave der « Beginnelsen van het Belgisch handelsrecht » niet volledig waren kunnen afgewerkt worden en dat voor een gedeelte van deze rechtstak een Nederlands universitair leerboek ontbrak. Dit gemis deed zich des te sterker gevoelen daar de uitgave van de drie delen, die verschenen waren tussen 1927 en 1935, stilaan verouderde en niet meer volledig op de hoogte was van de hedendaagse wetgeving en rechtspraak.

Hieraan is nu volledig verholpen door de publicatie van het « Handboek van Belgisch Handelsrecht » van

Prof. Baron Louis Fredericq. De auteur heeft hiervoor kunnen rekenen op de medewerking van zijn zoon Jhr. Simon Fredericq, docent aan de universiteit te Gent, zo gunstig gekend door het merkwaardig proefschrift dat hij enkele jaren geleden publiceerde over « De eenmaking van het burgerlijk recht en het handelsrecht ».

Het boek brengt thans in de eerste plaats aan de studenten de stof, die ze nodig hebben om zich op grondige wijze in te werken in het handelsrecht. Zonder overlading geeft het al wat essentieel is en de auteurs hebben er zich hoofdzakelijk op toegelegd helderheid te brengen in hun uiteenzetting, zodat de inhoud zich door de studenten uiterst gemakkelijk zal laten assimileren.

Het werk, dat thans verschenen is, vormt het eerste deel van het handboek, waarop binnen enkele tijd nog een tweede deel zal volgen.

Het hier aangekondigd boek behandelt de algemene begrippen van het handelsrecht, met een kort overzicht der historische ontwikkeling en der bronnen. Breder aandacht wordt dan gewijd aan de daden van koophandel, die de grondslag vormen van heel ons handelsrecht. Verder is er een hoofdstuk over de handelaars, met de problemen van bekwaamheid en bijzondere verplichtingen. Logisch volgt daarop de studie van de handelsagenten, de commissionair en de makelaar. Titel IV houdt zich bezig met de handelszaak met daarbij aansluitend de leer der oneerlijke mededinging en van het probleem der vastgestelde prijzen.

Na deze algemene hoofdstukken komen aan de beurt de verschillende hulpmiddelen, die in de handelspraktijk worden aangewend, namelijk de handelsbeurzen, fondsen- en wisselbeurzen, met het statuut der wisselagenten, de goederenbeurzen, de buitenbezitstelling van titels en de jongste wetgeving op de gemeenschappelijke beleggingsfondsen. Banken en bankverrichtingen worden daarna behandeld, met het juridisch onderzoek van de rekening-courant en de kredietopening. Uitvoerig bestuderen daarna de auteurs de handelseffecten, de wisselbrief en het orderbriefje.

Een van de belangrijkste kapitels van het boek is vanzelfsprekend de verkoop met de verschillende soorten bijzondere verkoop, zoals de zeeverkoop, de verkoop met premie en deze op afbetaling.

Bij de studie van de pandovereenkomst, die in titel X wordt ondernomen, wordt de inpassing voor de handelszaak, de afstand van facturen en schuldvorderingen en de warrant besproken.

Dit alles vormt ongeveer de helft van de inhoud van het werk, terwijl het overige gedeelte volledig is voorbehouden aan de algemene theorie der vennootschappen.

De indeling van het boek is van een voortreffelijke logica en de volgorde der hoofdstukken is gekozen op een wijze dat gemakkelijk wordt voortgeschreden van de elementairste naar de meer ingewikkelde constructies van het handelsrecht.

Wat nu betreft de wijze van behandeling is de methode gebruikt van de dubbele drukletter, waarbij in grotere tekst de gewichtigste en meest onontbeerlijke gegevens worden vermeld, terwijl in kleinere tekst de detailvraagstukken en vooral de praktische voorbeelden worden medegedeeld. Want de auteurs hebben er prijs op gesteld hun theoretische uiteenzettingen steeds te staven met voorbeelden uit de praktijk, die de leer uiterst bevattelijk maken en die niet alleen voor de studenten, maar ook voor de handelaren van groot nut zullen zijn.

Het boek is tevens een onuitputtelijke bron van in-

lichtingen door de verwijzingen naar al wat van belang is in de rechtsleer en vooral door de aanhaling van een welgekozen jurisprudentie.

Dit eerste deel doet de Vlaamse juristen met ongeduld het verschijnen van het tweede deel verwachten, opdat de Vlaamse rechtswereld en vooral de universiteit spoedig over het volledig handboek van de auteurs zou kunnen beschikken.

Dit nieuw werk komt niet alleen op gelukkige wijze de vroegere beginselen van Prof. Fredericq vervangen, doch het heeft veel meer dan de beginselen een sterke synthetische kracht, die zulke grote diensten bewijst bij de studie.

Wij zijn de auteurs uiterst dankbaar niet alleen omdat ze aan de studenten dit zo voortreffelijk werk-instrument hebben geschonken, maar vooral omdat ze aan de Vlaamse rechtswetenschap een hoogstaande bijdrage hebben geleverd.

René Victor.

TAALKUNDIGE KRONIEK

MARGINALIA
(R.W. 29-10-1961)

1. «Dat de grond van niet ontvankelijkheid niet kan worden *ingewilligd*...» Men kan wel een verzoek, een eis, inwilligen; een *grond* kan men *aanvaarden* of *aannemen* of *in aanmerking nemen*.

2. «...het door *dierenkreten* veroorzaakt nachtruomoer...»

Het woord «kreet» wordt, in tegenstelling tot het Franse gebruik, in principe enkel voor bepaalde menselijke geluiden geschreven. Bij uitbreiding kan het ook wel voor bepaalde diergeluiden dienen, maar dan zal men het uitsluitend zien schrijven voor geluiden die op deze van mensen gelijken (kreten van apen bv. of van bepaalde vogels enz.). Daarom zou hier beter «diergeluiden» staan voor het bedoelde geblaf en gejank van honden.

3. «...dat ter zake het nachtruomoer het gevolg was van het samenbrengen, in een zelfde vertrek, zonder dat enige schikking getroffen werd om *het verstoren van de buurt* te voorkomen, *van elf tot twaalf vastgehouden honden, waarbij een poot gebroken en daarna door een heelkundige operatie behandeld was*, en waarvan aanlegger het *herstel* waarnam met het oog op een studie met wetenschappelijk karakter;»

— «*het verstoren van de buurt*»: In een verouderde betekenis is «verstoren» verwoesten (cfr. Hd. zerstören); meer algemeen betekent het «verbreken» (i.v.m. de rust, de stilte) of ook nog «boos maken», zo iets als «vertoornen». Men ziet dat het geblaf bezwaarlijk «de buurt» kan «verstoren», wel «de rust in de buurt». Het juiste woord was hier b.v. «storen».

— «van elf tot twaalf... honden»; Hoeveel waren het er? Elf tot twaalf, of was er nog een gedeeltelijke hond bij zodat het dozijn onvolledig was? Bedoelde men «elf of twaalf»?

— «...vastgehouden houden...». «Vasthouden» is eerst met de hand vasthouden en ook gevangen houden, doch liefst voor mensen (de dronkaard werd door de politie vastgehouden). Hier zou men kunnen denken aan mensen die de dieren heel de tijd vasthouden. Men had dus beter gezegd «vastgehouden», zo dit werkelijk het geval was, zoniet «opgesloten». Als men het woord «opsluiten» verkiest zou men de

hele zin kunnen vereenvoudigen door in plaats van «samenbrengen» «opsluiten» te schrijven en «vastgehouden» weg te laten.

— «waarbij een poot gebroken... was...».

«Waarbij» kan evenzeer slaan op «samenbrengen» als op «honden», wat de zaak enigszins dubbelzinnig maakt. Men had hier het elders minder aan te raden «(de)welke» kunnen schrijven.

— «...en daarna door een heelkundige operatie behandeld...»

Kan hier sprake zijn van een andere operatie dan een «heelkundige»? (een beursoperatie, militaire operatie e.d.). Om deze woordovertolligheid op te heffen heeft men de keuze: ofwel «behandeld» laten voorafgaan door «een operatie» ofwel door «heelkundig»; dit laatste lijkt nog het eenvoudigste.

— «en waarvan aanlegger het herstel *waarnam met het oog op een studie met wetenschappelijk karakter*».

Moest men het «caractère scientifique» letterlijk nabootsen? Kon men niet schrijven «van wetenschappelijke aard» of, nog beter, «een wetenschappelijke studie». En maakte het «waarnemen» geen deel uit van «de studie»? Kon het geheel na «herstel» dan niet luiden «wetenschappelijk bestudeerde»? «Herstel» zou ook beter «genezing» zijn. Het is toch de genezing van de poot die bestudeerd werd en niet het «herstel» (ook genezing) van de hele hond, die blijkbaar niet ziek was.

De gegeven tekst zou dus, ontdaan van het overtollige en nietszeggende, als volgt luiden: «dat dit nachtruomoer het gevolg was van het opsluiten in één vertrek, zonder dat enige schikking was getroffen om burengerucht te voorkomen, van elf of twaalf honden, bij welke een poot gebroken was en heelkundig behandeld, waarvan aanlegger de genezing wetenschappelijk bestudeerde;».

4. «...de bewering als zouden de beslissingen...»

«als zouden» is hier ongepast en overbodig; dient vervangen te worden door «dat».

5. «Overwegende dat het feit dat verdachte niet is verschenen op de dag waarop de zaak de eerste voor de eerste rechter opgeroepen werd, *niet van aard is hem het recht te ontfangen* te vragen dat de rechtspleging in het Frans zou geschieden...»

— «van aard (is)» wordt als Gallicisme verworpen (= être de nature à...). In de plaats daarvan wordt aangeraden «van die aard is dat...». Hier had dus al beter kunnen staan: «...niet van die aard is dat het hem het recht ontzegt...».

Het «ontzeggen» is echter eerder een daad van een persoon, daarom zou het beter zijn als men schreef «ontneemt». Ook kan de hele reeks met «aard» als omslachtig vermeden worden: «dat het feit... hem het recht niet ontnemt te vragen...».

6. «...dat ze dienaangaande *onderlijnen* dat ze zich reeds aangesteld *hadden* en besluiten neergelegd...»

— «onderlijnen» kan hier beter «onderstrepen» zijn, het wordt als Gallicisme afgekeurd (wel b.v. een film met muziek onderlijnen).

— «hadden» weglaten doet iets gewrongen aan, daar de passieve en de actieve werkwoordvormen toch niet parallel zijn.

7. «...dat hij voor het gerecht zich in de Franse taal *wenst uit te drukken*...»

«voor het gerecht» als bepaling staat beter na «zich».

— «in de Franse taal» is, met minder omhaal van woorden «in het Frans».

— « zich uitdrukken » is letterlijk s'exprimer » en betekent eigenlijk « spreken ».

Zou de waardigheid van de rechterlijke uitspraak « geschonden » worden als er stond : « ...dat hij voor het gerecht Frans wenst te spreken » ?

8. « Dat de burgerlijke partijen hierdoor zullen *verplicht* zijn de procedure te volgen in een taal die de hunne niet is; dat die *beschouwing* niet *opweegt ten overstaan van* verdachte voor wie deze zaak... »

— « verplicht » is hier verkeerd gebruikt. « Verplichten » is een daad die een persoon stelt. Als het geen personen betreft spreekt men van « noodzaken », « nopen » (met het vnw. bw. « ertoe » !).

— « beschouwing » als synoniem van « argument », is niet geschikt. Beter had men dan maar « overweging » geschreven.

— « opweegt » : als men twee gedachten, argumenten en dergelijke met elkaar vergelijkt wat betreft hun waarde, gewicht, dan zal men wel het w.w. « opwegen » gebruiken, doch steeds met het vaste voorzetsel « tegen » en met vermelding van het alternatief. Hier staat « opwegen » zonder voorzetsel en men zegt niet waartegen « die beschouwing » opweegt. Dit is geknoei.

Men had kunnen schrijven : « dat die „beschouwing” niet kan gelden tegenover verdachte » ...of « dat ... niet opweegt tegen het belang van ... » en andere formuleringen.

— « ten overstaan van » betekent « in tegenwoordigheid van ». Deze uitdrukking was hier dus verkeerd gebruikt in de zin van « tegen ».

9. « ...toen er een tamelijk dikke miste *heerste*... »

Het w.w. « heersen » is niet gebruikelijk met « mist », « regen », « sneeuw », « hagel » en andere zeer concrete dingen. Men zegt dan « hangen » (mist) of « vallen ». « Heersen » schrijft men voor « stilte », « koude », een « sfeer » en dergelijke.

10. « ...daar de gelijkgrondse bermen *niet normaal* door voertuigen bereden worden en *moeten derhalve* niet aangezien worden als... »

Hier is weer wat met de zinsbouw misgelopen. Men kan de opstellers van zulke teksten ervan verdenken steeds (al of niet in gedachten) te vertalen uit het Frans. Ongelukkig kan men, bij het willekeurig omspringen met de Nederlandse zinsbouw, wel eens tot verkeerde en dikwijls belachelijke betekenissen komen. Wanneer komt de tijd dat men aan de Nederlandse tekst evenveel belang gaat hechten als aan de Franse ?

Hier gaat het om de plaats van « niet ». Zoals het hier staat, is de betekenis van de zin dat er wel « bereden » wordt doch niet normaal. Men moet zich dus afvragen wat « niet normaal » rijden eigenlijk is. Onzin natuurlijk.

Eigenlijk wilde men zeggen dat de bermen « normaal niet bereden worden » d.i. dat het berijden ervan « normaal niet » gebeurt. Men heeft gezegd dat het « niet normaal » gebeurt !

— « en moeten derhalve niet... » hoorde een inversie : « en derhalve niet moeten... »

11. « Dat een *noot* waarin haar standpunt wordt uiteengezet... »

Het stuk dat hier bedoeld wordt is een « nota ». De mededeling onder aan een bladzijde, in een boek b.v., is een « (voet)noot ».

12. « ...dat de aankoop van aandelen... om geldig te zijn, minstens *veronderstelt* dat gezegde aankoop zou

geschieden met de door de rechtspersoon verwezenlijkte winsten... »

— « veronderstelt »; dit werkwoord betekent zoets als « voor waar aannemen ». Dit kan een aankoop niet doen. Wel kan hij « doen veronderstellen » of, zoals het hier waarschijnlijk bedoeld is « inhouden ».

— « met de door de... » : dergelijke opeenvolging van nagenoeg betekenisloze woordjes zou moeten vermeden worden. Het is een onwelluidende formulering die ook de duidelijkheid niet bevordert, alhoewel zuiver formeel de zaak in orde is. Maar waar is de grens ? Men zou wel eens kunnen komen tot monstertjes als : « met de door de van de winsten afgehouden sommen opgebrachte interest werd een prijs gekocht... ».

Men heeft in administratieve en gerechtelijke geschriften te veel de neiging tot het negeren van de relatiefzin.

Wat is er klaarder dan : « ...met de winsten die de rechtspersoon heeft verwezenlijkt... ? » tenzij het kortere en evenveel zeggende « de winsten van de rechtspersoon » ?

— « zou geschieden ». Men heeft bij ons een voorliefde voor het gebruik van het hulpwerkwoord « zou » telkens als men in het Frans een aanvoegende of voorwaardelijke wijs ziet of denkt. Nu zijn de regels voor de subjonctif (die in het Frans ook geleidelijk uitsterft, als wij de taalstatistici mogen geloven) niet over te dragen op het Nederlands.

De aankoop houdt (opdat hij geldig weze), in dat gezegde aankoop *geschiedt*... Hier hoort gewoon een indicatief.

13. « ...Overwegende dat opposante... haar aanneming vordert... voor de som van... als prijs voor de aandelen die zij aan de vennootschap *zou verkocht hebben* ».

In tegenstelling tot voorgaand geval, is de aanvoegende wijs hier *wel* op haar plaats. Men denkt erbij « als het waar is » of « naar haar zeggen ».

In het volgende geval is weer de indicatief geboden : « ...verweerster niet bewijst noch dat haar akkoord het gevolg *zou zijn* van een vergissing, noch dat een nieuw feit zich *zou hebben voorgedaan* ».

Als er iets bewezen wordt is er zekerheid, dus « is » en « heeft voorgedaan ».

Als er iets beweerd wordt, dan wordt dit ook als waarheid voorgesteld. « Hij zegt dat er zich een nieuw feit *heeft voorgedaan* ».

Als men over de genoemde gebeurtenis zelf spreekt, waarover men geen zekerheid heeft, kan men de constructie met « zou » gebruiken. « Er zou zich een nieuw feit hebben voorgedaan (naar hij zegt) » maar « hij bewijst niet dat het gebeurd *is* ».

14. « O. dat verweerster niet *afstrijdt* dat... »

« Afstrijden » in de betekenis van « loochenen » of « ontkennen » is dialectisch en werd hier ook niet zo juist gebruikt.

J. LELIARD

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

MEDEDELINGEN

Nederlands Juridisch Studentenblad bestaat tien jaar

Dat een door Nederlandse studenten opgesteld juridisch maandblad na tien jaar nog verschijnt is een heuglijk feit, dat de lezers van het Rechtskundig Weekblad ongetwijfeld ter kennis mag worden gebracht.

Dit maandblad heet «Juridisch Studentenblad Ars Aequi», wordt uitgegeven door de stichting Ars Aequi, gedrukt bij de N.V. Uitgeversmaatschappij W.E. Tjeenk Willink te Zwolle en heeft van alle Nederlandse juridische bladen de hoogste oplage. Zijn redactie bestaat uit een student van elke Nederlandse rechtsfaculteit, bijgestaan door een redactiesecretaris en door de zgn. contacthoogleraren Prof. Mr. J. Drion (Leiden), Prof. Mr. B. V. A. Röling (Groningen), Prof. Mr. J. P. Hooykaas (Utrecht), Prof. Mr. H. R. Hoetink (Universiteit van Amsterdam), Prof. Mr. P. J. Verdam (Vrije Universiteit Amsterdam) en Prof. Mr. W. G. L. van der Grinten (Nijmegen).

In de eerste aflevering van de elfde jaargang, die wegens bijzondere omstandigheden pas na de afleveringen 2, 3 en 4 is verschenen, wordt het tienjarig bestaan van dit voortreffelijk tijdschrift door Prof. Dr. Drion als volgt herdacht:

«Ars Aequi tien jaar! Dat is op zich zelf al een felicitatie waard. Toen in 1951 het plan tot oprichting van een door studenten geredigeerd blad bekend werd, voorspelde een hoogleraar: «Ik ken dat, nu is mis» schien een groep enthousiaste studenten bij elkaar te »zoeken, die de boel op poten kunnen zetten, maar »over enkele jaren, je zult het zien, zakt de zaak in »elkaar wanneer de oprichters geen student meer zijn.»

De zaak is niet in elkaar gezakt, niet na enkele jaren, niet na tien jaren. Alleen al om dit negatieve feit kunnen onze bewondering en dankbaarheid uitgaan naar de opvolgende redactieleden en redactiesecretarissen, door wier enthousiasme, ijver en bekwaamheid de in 1951 gegeven voorspelling niet is uitgekomen.

Maar nog groter bewondering en dankbaarheid verdienen zij wegens de groei van het blad in de afgelopen jaren, een groei, zowel naar inhoud, als naar omvang en abonnementental. Door initiatieven van de redactie is de inhoud van Ars Aequi steeds gevarieerder geworden. De eerste jaargang telde ongeveer 175 bladzijden, de tiende jaargang ruim honderd bladzijden meer.

Werd er gestart met een abonnementenaantal van nog geen 1200, nu na tien jaren is dit getal gestegen tot bijna vierduizend. Ars Aequi telt thans meer abonnees dan enig ander juridisch blad in Nederland, zo heeft men mij verteld.

Moge het blad nog vele tientallen jaren voor talloze studentengeneraties getuigen, dat het recht is — ut eleganter Celsus definit — ars boni et aequi.»

Bij deze wens van Prof. Mr. J. Drion sluit de redactie van het Rechtskundig Weekblad zich gaarne aan.

TIJDSCHRIFTEN

Arresten en Adviezen van de Raad van State, jrg. 1961:

Arresten.

Tijdschrift voor Gemeenterecht, jrg. 1962 - n° 2:

Telling. — Benoemingen. — Burgemeester en schepenen. — Burgerlijke Stand. — Erfdienstbaarheden. — Gewestelijke ontvangsten. — Onderwijzend personeel. — Openbare onderstand. — Pensioen. — Ransstoeneeringskaarten. — Stedebouw.

Tijdschrift voor Notarissen, jrg. 1962 - n° 2:

R. Rens, Wijzigingen aan de wet van 16 mei 1900 betreffende de erfregeling der kleine nalatenschappen.

Nederlands Juristenblad, jrg. 1962 - n° 9:

A. D. Belinfante, De stedelijke agglomeratie en de gemeentegrenzen. — J. Riphagen, Openbreken of aanpassen? — P. R. Smits, Zaakwaarneming in het burgerlijk geding. — W. S. Wolff De Beer, Uitleveringsperikelen. — J. C. Van Oven, Het echtscheidingsrecht en het nieuwe B.W.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie, jrg. 1962 - n° 4712:

D. P. A. Nakken, Opruiming van aanspraken. Het K.B. van 21 oktober 1957 en het ontwerp Archiefwet 1962 (IV). — H. van Santen, De invloed van art. 78, lid 1, der Successiewet 1956 op de grondslag van de rechtshoeffing. — P. W. van der Ploeg, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Huwelijksgoederenrecht.

Ars Aequi, jrg. 1962 - n° 1:

J. Drion, Ars Aequi tien jaar!

Arbitrale Rechtspraak, jrg. 1962 - n° 494:

Rechtspraak.

Recueil Général de l'Enregistrement et du Notariat, jrg. 1962 - n° 20462 à 20472:

Enregistrement. — Société. — Hypothèque. — Société. — Expropriation pour cause d'utilité publique. — Succession. — Timbre. — Taxe assimilée au timbre. — Taxe de transmission. — Fondements et mécanisme de la transmission successorale en droit français et en droit anglais par H. Petitjean.

Répertoire Fiscal, jrg. 1962 - n° 1-2:

M. I. Claeys-Bouuaert, Chronique de la taxe mobilière 1960-61.

Recueil Dalloz, jrg. 1962 - n° 9:

B. Ducamin, La rectification des résultats déclarés en matière de bénéfices industriels et commerciaux. (Aspects récents de la jurisprudence fiscale du Conseil d'Etat).

Northwestern University Law Review, jrg. 1961 - n° 4:

P. O. Proehl, Anguish of Mind: Damages for Mental Suffering under Illinois Law.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"